

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.- po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Borba za Podkarpatsko Rusijo odločena

Podkarpatski Rusi odklanjajo vsako barantanje za svojo domovino Ostali bodo v ČSR, v kateri bodo dobili slično avtonomijo kakor Slovaki

Praga, 9. okt. br. Jutri dopoldne bo prišla v Prago petčlanska delegacija narodnega sveta za Podkarpatsko Rusijo, da predloži osrednji češkoslovaški vladi zahteve in predloge Podkarpatske Rusije za ureditev nadaljnjih medsebojnih odnosov.

Včeraj popoldne so se v Užhorodu sestali člani narodnega sveta za Podkarpatsko Rusijo, v katerem so se združile vse politične skupine. Sestanku je prisostvoval tudi minister za Podkarpatsko Rusijo v osrednji vladi Parkan. Posvetovanja so bila ob 20. zaključena in so bili vsi sklepi sprejeti soglasno. Podkarpatska Rusija zahteva enak položaj, kakor ga je v okviru češkoslovaške republike dobila Slovaška, namreč avtonomno pokrajinsko vlado z avtonomnim pokrajinskim parlamentom. Tozadevna spomenica, ki jo bo jutri posebna delegacija predložila osrednji češkoslovaški vladi, pa izrecno poudarja, da odklanja Podkarpatska Rusija vsako drugačno rešitev, zlasti pa se najodločneje izjavlja proti vsem načrtom, ki streme po

odcepitvi Podkarpatske Rusije od češkoslovaške republike. Vse prebivalstvo Podkarpatske Rusije brez razlike politične smeri in narodnosti je složno v zahtevi, da mora Podkarpatska Rusija še nadalje ostati v sestavi češkoslovaške republike.

Sklepi narodnega sveta so bili izjavi zbrani množici, ki je to sporočilo sprejela z dolgotrajnimi ovacijami.

Vlada Podkarpatske Rusije bo sestavljena slično kakor slovaška avtonomna vlada iz petih članov s poslancom Brodijem na čelu. Resorna razdelitev bo ista kakor za Slovaško. Čim bo osrednja vlada odobrila ta načrt, kar se bo zgodilo najkasneje jutri, bodo imenovani člani začasne pokrajinske vlade za Podkarpatsko Rusijo, ki bo takoj nato prevzela svoje posle. Kakor zatrjujejo, bodo tako na Slovaškem kakor v Podkarpatski Rusiji razpisane volitve v pokrajinske parlamente, ki bodo nato iz svoje srede izvolili člane pokrajinske vlade.

postavlja sedaj kot pogoj za prijateljsko razmerje s ČSR izpolnitev vseh madžarskih zahtev. Poljska podpira brezpogojno vse madžarske zahteve, tako odcepitev madžarskih pokrajin od ČSR in njihov priključek k Madžarski, prav tako tudi priključitev Podkarpatske Rusije Madžarski. Vsako drugačno rešitev Poljska odklanja kot nesprejemljivo. Zlasti se izjavlja varšavski krogi proti avtonomiji Podkarpatske Rusije, ki bi pomenila oživilje ukrajinske samostojnosti, kar bi utegnilo vplivati tudi na 5 milijonov Ukrajincev na Poljskem, da bi postavili slične zahteve. Vrh tega smatrajo v Varšavi za docela upravičeno zahtevo po skupni poljsko-madžarski meji, kakor je obstajala do leta 1772. S tem bi se ČSR popolnoma izolirala in onemogočila bi se ji vsaka zveza z Rusijo.

Odpor v Rumuniji

Bukarešta, 9. okt. p. Tukajšnja javnost se je zelo vznemirila zaradi razgovorov v Varšavi o najnovejšem madžarskem in poljskem načrtu, da bi se ustvaril poseben koridor med obema državama preko Podkarpatske Rusije, s katerim bi Poljska in Madžarska dobili skupno mejo. Za Rumunijo bi pomenil ta koridor ogromno škodo, ker bi izgubila svojo edino železniško progo, po kateri dobiva sedaj iz škodovih tovarn orožje in streljivo za svojo vojsko. Rumunska vlada se pripravljala, da v danem trenutku z vso odločnostjo intervenira proti izvedbi takega načrta, ker rumunska vlada nanj nikdar ne bo pristala. Istočasno tudi demantirajo vesti, ki so jih razširili nekateri listi, da Rumunija sama zahteva večje korekture meje s češkoslovaško.

Bivši min. predsednik Jorga je izjavil, da se Rumunija ne more veseliti z drugimi ohranitve miru in sicer zaradi težke usode, ki je zadel zavezniško Češkoslovaško, kakor tudi zaradi dejstva, da tudi Rumunija ni zavarovana. Zato mora poskrbeti, da čim bolj utrdi svoj položaj. List »Universul« ugotavlja, da je močno omajano zaupanje v mednarodne pogodbe, končno pa meni, da ni mogoče v srednji Evropi rešiti vseh revizijskih zahtev, kakor želi in trdi Madžarska.

Henlein razpustil svojo legijo

Berlin, 9. okt. br. Henlein je bil z odlokom kancelarja Hitlerja imenovan za pokrajinskega voditelja zaščitnih oddelkov v bivših češkoslovaških pokrajinah, kjer bo izvrševal vrhovno policijsko oblast. Obenem je Henlein odredil razpust svoje legije, ki je bila osnovana za borbo proti Čehom.

Nemške čete v Liberecu

Liberec, 9. okt. AA. (DNB). Nemške čete pod vodstvom generala Bocka so dopoldne nadaljevale zasedanje obmejnih krajev v drugem pasu. Iz mesta Kratzau so odkorakale proti Liberecu, kamor so prispele popoldne.

Aretacija dveh židovskih ravnateljev

Berlin, 9. okt. AA. Kakor poroča »Der Angriff«, sta bila aretirana dva ravnatelja židovske narodnosti, zaposlena v tovarni papirja »Spiro« v Kruľovu na Češki gori, ki leži v prvem pasu. Aretirana sta bila, češ, da sta nekorektno postopala proti svojim delavcem, ki so bili Nemci. Zaprtila sta sudetsko-nemško pokrajino, preden so prišle tja nemške čete, a sta se včeraj vrnila v Kruľov z namenom, da vzameta svoje poslovne listine.

Zahvala francoske akademije dr. Benešu

Pariz, 9. oktobra br. Francoska akademija znanosti in umetnosti je imela včeraj popolno sejo, s katere je poslala bivšemu predsedniku češkoslovaške republike dr. Benešu brzojavko, v kateri mu izreka svoje simpatije ter se zahvaljuje njemu in češkoslovaškemu narodu za žrtve, ki sta jih doprinesla za ohranitev miru.

Chicago, 9. oktobra br. Profesorski senat tukašnje univerze je povabil bivšega predsednika ČSR dr. Edvarda Beneša, naj pride predavati v Ameriko o demokraciji. V svojem povabilu pravi rektor čikaške univerze, da je bil pokojni T. G. Masaryk profesor na tem vseučilišču od l. 1901 do 1903.

Dotok zlata v Ameriko ponehal

New York, 9. okt. AA. (Stefani). Opazilo se je, da je dotok evropskega zlata v Ameriko v veliki meri prenehal po monokovskem sporazumu. Dočim je prišlo ob koncu septembra v New York iz Anglije okoli 60 milijonov dolarjev v zlatu, so za beležili v začetku oktobra samo za 9 milijonov dolarjev zlata, ki je prišlo iz Evrope. Od tega je prišlo iz Nizozemske 7 milijonov dolarjev.

Nemčija ne veruje v trajen mir

Resničen prijatelj Nemčije je samo Mussolini, vsi drugi se lahko čez noč pretvorijo v njene nasprotnike — Ostre Hitlerjeve besede na naslov Anglije

Berlin, 9. okt. br. V Saarbrücknu je bila danes velika proslava obletnice zopetne priključitve Posaarja k Nemčiji. Na slavnostnem zborovanju je med drugimi govoril tudi kancelar Hitler, ki se je v svojem govoru dotaknil mednarodnega položaja in glede na dogodke poslednje dobe in sedanje mednarodno razpoloženje med drugim dejal:

Na konferenci v Monakovu je bil rešen mir in v miru smo dosegli osvoboditev 10 milijonov Nemcev. Toda ne smemo se še vdajati iluzijam, da smo s tem dosegli trajen mir. Baš zadnji dogodki so pokazali, da ima Nemčija samo enega resničnega in edinega prijatelja, to je Mussolinija. Os Rim - Berlin je v teh dneh dokazala svojo trdnost. To, kar je Italija po zaslugi Mussolinija v zadnjih dveh letih storila za Nemčijo, ne bo nikdar pozabljeno.

V Monakovu so sodelovali tudi drugi evropski državniki, ki so prav tako privrženi miru. Toda notranja ureditev v njihovih državah je takšna, da jih lahko vsak dan zamenjajo. Nemčija dobro ve, da bi takoj začeli vojno proti Nemčiji, če bi na primer na mesto Chamberlaina prišli v Angliji na krmljo Duff Cooper. Eden in Churchill. To nam nujno narekuje skrajno previdnost. Biti moramo vedno čuječni in skrbeti za svojo varnost. Vemo tudi, da boljše vsaka Rusija samo čaka prilike, da bi

se vrgla na nas. Poznamo tudi moč in vpliv mednarodnega tiska, ki živi od laži in klevet in hujska proti nam. Kakor vemo, da mirljubne državnike lahko vsak čas zamenjajo drugi, prav tako lahko mi izjavimo pred vsem svetom, da je Nemčija vsak čas pripravljena za mir, a vsako uro za obrambo!

Baš zaradi tega sem se odločil, da s pospešeno energijo nadaljujemo z gradnjo trdnjavskega pasu ob zapadni meji in bo v trdnjavski pas sedaj pripravljen tudi aachensko in posaarsko okrožje tako, da se bo za varnost Nemčije storilo vse, kar je v človeških močeh. Nemčija hoče mir, a dokler drugi ne odlože orožja, se mu tudi mi ne moremo odreči.

Mislimo pa, da bi bil že čas, da bi se v Angliji otreli versajskih razvad. Guvernerskega varuštva Nemčija ne prenese in ga ne bo trpela. Prav tako smatramo, da tudi niso na mestu poizvedovanja kritičnih angleških državnikov in parlamentarcev o usodi Nemcev, bodisi v mejah Nemčije, bodisi izven teh meja, ker se bomo za usodo svojih rojakov že sami pobrigali. Mi se tud ne vmešavamo v tuje zadeve. Če to ne bo prenehalo, se bomo tudi mi začeli malo bolj zanimati za dogodke v Palestini.

Svoj govor je Hitler zaključil z izjavo, da bo v najkrajšem času odredena demobilizacija, toda Nemci ostanejo budno na straži in so vedno pripravljeni.

Vsaj malo priznanja

Anglija od ČSR ne bo zahtevala povračila začasnega kredita 10 milijonov funtov — Toliko bi Anglijo stalo 35 ur vojne

London, 9. okt. br. Že včeraj je prispel z letalom v London bivši guverner češkoslovaške Narodne banke dr. Pospíšil, da vodi pogajanja z angleško vlado zaradi dolgoročnega posojila v višini 30 milijonov funtov in zaradi ureditve najnujnejših gospodarskih vprašanj. Ostali trije člani češkoslovaške gospodarske delegacije so prispeli danes. Angleška vlada je že odredila, da se da Češkoslovaški preko Angleške banke na razpolago prvi obrok v višini 10 milijonov funtov (2.4 milijarde din). V tiskančnih krogih smatrajo, da Anglija ne bo zahtevala od Češkoslovaške povračila teh 10 milijonov funtov. Ostalih 20 milijonov funtov pa nameravajo emitirati v obliki češkoslovaških obveznic z angleške države.

žavno garancijo.

V tej zvezi so zanimiva izjava anglijskega »Economista«, ki pravi, da bi se Anglija s tem zneskom le v majhni meri oddolžila Češkoslovaški za ogromno žrtve, ki jo je doprinesel češkoslovaški narod, da se prepreči vojna. List pristavlja, da so znasali izdatki Anglije v svetovni vojni 7 milijonov funtov dnevno. Znesek 10 milijonov funtov predstavlja torej le izdelek za 35 ur vojne. Če se pomisli, koliko je Anglija prihranila na svojem narodnem premoženju s tem, da se je Češkoslovaška žrtvovala za mir in s tem preprečila vojno, potem je le malenkost, ako sedaj teh 10 milijonov funtov pokloni ČSR v znak priznanja za njene neizmerno žrtve.

Gospodarska pogajanja med Nemčijo in ČSR

Berlin, 9. okt. br. O delovanju mednarodnega odbora za ureditev sudetsko-nemških vprašanj je bil sredi objavljene komunikacije, ki pravi:

V smislu sklepov odbora za gospodarska in finančna vprašanja so se danes pričela neposredna pogajanja med nemškim državnim ministrstvom za gospodarstvo in pristojnimi češkoslovaškimi ministrstvi. Pogajanja se tičejo nadaljnjega obratovanja sudetsko-nemških podjetij, ki so kakorkoli odvisna od drugih podjetij na češkoslovaškem ozemlju in narobe. Tudi glede na nadaljnje izvajanje češkoslovaške socialnega zavarovanja v sudetsko-nemških krajih do prevzema socialnega skrbstva v teh krajih po državnem ministrstvu za delo, so se pričela pogajanja med zastopniki pristojnih ministrstev obeh držav. V odseku za železniška vprašanja, v okviru katerega se že nekaj dni pogajajo za obnovo železniškega prometa med obema državama,

je bil sredi dosežen nadaljnji sporazum glede prenosa lastnine na železniških napravah in progah v sudetsko-nemških krajih za nemške državne železnice. Ker je nastala nevarnost, da bi s takojšnjim odpustom češkoslovaškega uradništva v posameznih podjetjih kakor rudnikih in električnih centralah v sudetsko-nemških krajih lahko nastala kakšna škoda, je bil dosežen sporazum, da bodo ostali ti uradniki še nadalje nameščeni v teh podjetjih, dokler jih ne prevzame nemško uradništvo in dokler to pri teh podjetjih ne doseže potrebne prakse. Za ta čas jamčijo nemške oblasti vsem delavcem in nameščencem češkoslovaške narodnosti, ki ostanejo v sudetskih pokrajinah s tem namenom, popolno varnost, osebno svobodo in pravico, da pozneje lahko odidejo. Posebna pogajanja so se začela tudi med zastopniki obeh postnih ministrstev za obnovo poštnega prometa med obema državama.

Demonstracije proti dunajskemu kardinalu

Dunaj, 9. okt. br. Dopoldne je prišlo na Dunaju do bučnih demonstracij proti dunajskemu kardinalu dr. Innitzerju. Ko je odhajal iz cerkve, mu je skupina katoliške mladine priredila ovacije. Na mah so zbrale velike skupine hitlerjevske mladine, ki so začele demonstrirati proti cerkveni dostojanstveniku ter nazadnje razbile s kamenjem šipe na oknih nadškofjske palače. Policija je naposled demonstrante razgnala. Ta dogodek je zbudil na Dunaju tem večjo pozornost, ker je bil kardinal dr. Innitzer prvi avstrijski cerkveni dostojanstvenik, ki je navdušeno pozdravil priključitev Avstrije k Nemčiji in z lastnoročnim pismom izrazil svoje navdušenje narodno-socialističnim pravkom.

Berlin, 9. okt. br. O izgredih na Dunaju je izdala službena nemška agencija DNB uradno poročilo, ki pravi, da se je zbralo več tisoč 15 do 20 letnih mladeničev, ki so zavzeli grozeče stališče proti kardinalu dr. Innitzerju. Policija je energično nastopila in hitro vzpostavila red. Kardinal Innitzer ni bil ranjen, kakor trdijo nekatere inozemske vesti. Komisar Burekel je izdal stroge ukrepe proti povzročiteljem teh izgrediv, ki bodo po prestani kazni poslani v koncentracijsko taborišče.

Omejitve zborovalne pravice ukinjene

Beograd, 9. okt. AA. Minister za notranje zadeve je glede na spremenjeni zunanji politični položaj v Evropi z odlokom št. 37.569 od danes razveljavil svoj odlok št. 37.563 od 24. septembra o prepovedi zborovanj, posvetov in zbiranja ljudstva po ulicah in po drugih javnih mestih. Odslej naprej veljajo za zborovanja, posvetovanja in sprevede predpisi zakona o zborovanjih, shodih in posvetih in obstoječi policijski predpisi.

Občine jamčijo za škodo povzročeno iz političnih motivov

Beograd, 9. oktobra. Ministrski svet je izdal uredbu z zakonsko močjo o odškodnini za poškodovanje tuje imovine iz političnih razlogov. Vsak oškodovanec lahko preko prvostopne upravne oblasti zahteva odškodnino. Sresko načelstvo mora uvesti preiskavo in ugotoviti, ali gre za dejanje iz političnih razlogov. V tem primeru ocenijo škodo in določijo višino odškodnine, ki jo mora plačati krivice, če pa tega ni mogoče izslediti, občina, na katere področju je bilo dejanje izvršeno.

PRISTOPAJTE K JČ LIGI!

Pričetek pogajanj med ČSR in Madžarsko

Na snočnji prvi seji obeh delegacij so Madžari predložili svoje zahteve

Komarno, 9. okt. br. Ob 19. so se pričela pogajanja med češkoslovaško in madžarsko delegacijo za ureditev madžarskega manjšinskega problema v ČSR in za novo ureditev češkoslovaško-madžarske meje. V češkoslovaški delegaciji so izklicujoči Slovaki z izjemo ministra Parkanja, ki zastopa Podkarpatsko Rusijo. Delegaciji načeljuje predsednik slovaške vlade Tiso. Naravno je, da vodijo ta pogajanja predvsem Slovaki, ker se tičejo vse te zadeve v prvi vrsti slovaških narodnih interesov. Madžarski delegaciji načeljuje zunanji minister dr. Kanya.

Po medsebojnih pozdravih in vljudnostnih obiskih sta se obe delegaciji zvečer ob 19. sestali v dvorani mestnega magi-

strata k svoji prvi seji. Na tej seji so madžarski delegati predložili češkoslovaški delegaciji madžarske zahteve in predloge. Po kratki debati je bila seja prekinjena, da bi imela češkoslovaška delegacija priliko podrobneje proučiti madžarske zahteve. Obenem so bile v okviru delegacije sestavljene komisije za proučitev posameznih problemov. Pogajanja se bodo jutri dopoldne nadaljevala.

Kolikor se je moglo zvedeti, zahtevajo Madžari poleg prepustitve obmejnih pokrajin, kjer je v večini prebivalstvo madžarske narodnosti, tudi Bratislavo, nekatero docela slovaške predele in priključitev vse Podkarpatske Rusije Madžarski.

Izjalovljeni načrti

Anglija se je odločno uprla odcepitvi Podkarpatske Rusije od ČSR — Tudi Rim in Berlin sta Madžarom odsvetovala

Budimpešta, 9. oktobra. br. V tukašnjih krogih je zavladala silna parjenost, ker so se izjavili vsi načrti, ki so stremeli za tem, da bi Madžarska skupno s Poljsko dosegla še nadaljnjo okrnitev češkoslovaške republike s tem, da bi se Podkarpatska Rusija odcepila od ČSR in razdelila med Madžarsko in Poljsko, ki sta pri tem trdno računali na podporo in pomoč Nemčije in Italije, pa tudi Anglije, o kateri so sodili, da se je po monakovski konferenci desintresirala o nadaljnji usodi Češkoslovaške.

Sedaj se je izkazalo, da je baš Anglija odločno nastopila proti poljsko-madžarskim načrtom. Angleška poslanika v Budimpešti in Varšavi sta izvršila demarše pri poljski in madžarski vladi ter sporočila, da Anglija pod nobenim pogojem ne bi mogla pristati na odcepitev Podkarpatske Rusije od češkoslovaške. Obenem je angleška vlada izjavila, da je angleško jamstvo za češkoslovaške meje že stopilo v veljavo ter da bi se morala najodločneje upreti vsakemu nasilnemu poskusu v tej smeri.

Istočasno sta tudi Nemčija in Italija nujno nasvetovali madžarski vladi, naj svojih zahtev napram ČSR ne pretirava in naj se ne spušča v nikake pustolovščine, ker bi ji Rim in Berlin v sedanjem mednarodnem položaju ne mogla nuditi nikake podpore.

V Budimpešti so nad tem preokretom hudo razočarani. Vlada je imela včeraj skoraj ves dan trajajočo posvetovanja. Formalno bo Madžarska sicer še nadalje vztrajala pri svoji zahtevi po skupni meji s Poljsko, toda pri pogajanjih s ČSR, ki so se danes pričela v Komarnu, bo njeno prizadevanje v glavnem usmerjeno k čim ugodnejši rešitvi problema madžarske narodne manjšine v ČSR.

Poljaki bi radi ČSR še bolj oslabili

Varšava, 9. okt. br. Izročitev tješinskega okrožja Poljski, ki je bila danes zaključena, ni prinesla pričakovanega zboljšanja v odnosih med Poljsko in ČSR. Poljska

Nedelja spominskih svečanosti

Ljubljana, 9. oktobra.

Danes smo doživeli eno tistih jesenskih nedelj, ko veter in sonce prinašata na ulice in v ljudi razpoloženje, kakršno nas navdaja v pričakovanju praznika mrtvih. Vzdušje te nedelje je bilo tudi najbolj prikladno za počastitev blagopokojnega Viteškega kralja, ki je danes pred 4 leti padel v Marseillesu od zločinke roke. Proti poldnevni se je nekaj več toplega sonca razlilo čez mesto, da je promenada oživila prav tisti čas, ko so se verniki v pravoslavni cerkvi sv. Cirila in Metoda s toplo pobožnostjo spominjali tragičnega dogodka. A poleg misli na žrtve Viteškega kralja je bila na današnjo nedeljo še posebno živa misel na naše nrtve, ki spe pri Sv. Križu. Prav te dni je stekla nova tramvajska proga do pokopališča in danes so od jutra do večera hitele trume ljubljancov, da obiščejo svoje drage na grobovih. Seveda pa je iz Ljubljane pohitelo mnogo izletnikov v razne okoliške kraje in na griče.

Parastos v pravoslavni cerkvi

Ob 11.15 se je v pravoslavni cerkvi po sveti liturgiji vršil slovesni parastos v spomin blagopokojnega Viteškega kralja, ki ga je daroval prota Budimir. Prota je imel pri tej priliki na zbrane vernike kratak patriotičen nagovor, v katerem je slavil zasluge mučenškega kralja za naše narodno osvobodjenje in uedinjenje in poveljeval njegovo heroično žrtve. Svoj govor je zaključil z vzklikom »Slava«, ki ga je povzela tudi vsa množica. Svečane obrede je spremljal cerkveni zbor z lepim, ubranim petjem. Parastosu so med drugimi prisostvovali komandant divizije general Lukić iz brigadnega generala Pavlovič, zastopnik bana svetnik Stanko Novak, predsednik mestne občine dr. Adlešič, rektor univerze dr. Kušej, šefi vseh državnih uradov, predstavniki Sokolstva, dobrovoljci, invalidi, rezervni oficirji. Številni člani oficirskega zbora, pripadniki naše ruske kolonije in zastopnice narodnega ženstva.

Svečanost viškega Sokola na Glincah

Pred spomenikom Viteškega kralja na Glincah je viški Sokol priredil pietetno svečanost ob polnoštevni udeležbi svojih pripadnikov. Ob 10. sta se tam zbrala članstvo in naraščaj in starosta br. Pavle Borštnik je imel ganljiv spominski govor o nepozabnem kralju. V imenu društvene uprave je položil pred spomenikom krasen venec z državno trobojnico in prižgal debelo voščenko. Sokolski pevski zbor pod taktirko br. Albinja Lajovca je zapel čustveno Hatzejevo »Slava Tebi, kralju Mučenčiče«, nakar so navzočniki zaklicali trikrat: »Slava«.

Sokolsko članstvo je čez dan položilo pred spomenik mnogo šopkov, zvečer pa so zagorele lučice, ki so jih prinesle naraščajnice in deca. Po svečanosti doma na Viču, se je vse članstvo z naraščajem udeležilo skupne žalne svečanosti v Narodnem domu.

Uspeh »Potopljenega sveta«

Drama nam je v soboto večer prinesla prvo izvirno novost te sezone: Stanka Cajnkarija »Potopljeni svet« v režiji Cirila Debeveca in z Debevcem, Danilovo in Gregorinom v glavnih vlogah. Za delo je bilo med občinstvom mnogo zanimanja, kar je izpričala tudi zvrhano polna hiša, in gledalci se v svojem pričakovanju v resnici niso usteli. Pisatelj, ki je sam duhovnik, prikazuje v »Potopljenem svetu«, ki je delo izredno finega, plemenitega duha, dramo profesorja teološke fakultete, visoko izobraženega, samoraznega moža, ki odpade od cerkve, se poroči s filmsko igralko, a se v svetu razočara in spet najde svoj mir in svojega boga. Ko je pred ukinitvijo »Doma in sveta« izšlo v zadnji številki prvo dejanje Cajnkarijeve drame, je delo naltelo na mnogo nerazumevanja in krivice. Prodorni uspeh in prisrčne ovacije pisatelju, ki je sam prisostvoval premieri, so mu dale zadoščenje in priznanje, kakršno svobodnemu umetniškemu stvarjanju gre. O uprizoritvi bo »Jutro« še poročalo. L. M.

Posvetitev nove cerkve na Kodeljevem

V moščanskem predmestju so imeli danes pomembno cerkveno svečanost: na Kodeljevem so slovesno blagoslovili novo cerkev sv. Terezike, ki so jo delavni, podjetni salezijanci zgradili po načrtih inž. arh. Hermana Husa in ki pomeni lepo umetniško pridobitev svojemu okolju. Snovi se je s cerkvenega dvorišča razvila procesija preko mostu čez Ljubljanico in po Zaloški cesti do karmeličanske cerkve, ki je bila vsa v bengaličnem ognju. Pri cerkveni svečanosti je govoril docent teološke fakultete dr. Ciril Potočnik o vzgledu sv. Terezike. Dopoldne se je pred novo cerkvijo zbrala množica vernikov, prišli pa so tudi zastopniki krajevnih oblastev in ustanov. Ob 9.30 je škof dr. Rožman ob asistenci zastopnikov vseh redov, ki imajo svoje sedeže v Ljubljani, in salezijanskih zavodov iz vse države opravil blagoslovitveni obred, nato pa je v pridigi opisal življenje in svetost zaščitnice nove cerkve. Svečanosti so se v novi cerkvi nadaljevale še ves popoldan.

Dva zastojkarja in razgrajča je policija s svojim avtom prepeljala v zapor

V Janševi ulici in na šišenski stražnici so danes doživeli precej razburljivo noč. Snovi sta okrog 23. stopila v neko gostilno v Janševi ulici brata Jože in Tomaž, prvi kovač po poklicu, drugi delavec, stanujeta pa vsak zase v Suvoborski in Pugnarijevi ulici. Naročila sta vina in prigizika in očitno sta imela dober tek. Še pred policijsko uro sta imela poldrugi liter za sabo in vsak po dveje klobas. A ko je prišla minuta ločitve in plačila, ju je na lepem prevzela slaba volja. Začela sta brez povišja razgrajati in starejši izmed njiju je razlil kozarec rdečega vina po kosari svežega perila, ki ga je bila krčmarica pripravila, da ga

zlika. A ves rompopom sta siromaka počela iz preprostega razloga, ker nista imela niti belica, da poravnata zapitek. Kajpak se je izkazalo, da takšen način slovesa ni najbolj priporočljiv. V hiši je bilo na srečo še nekaj ljudi, ki so krčmarici pomagali, da je Tomažu odvzela sukno in klobuk, na vik in krik pa je prihitel tudi stražnik, ki ju je ukrotil do kraja. A posel ni bil lahek — Tomaž se je pognal

vanj in mu strgal službeno vrstico. S pomočjo tovarišja, ki je prihitel na njegov poziv, je razgrajča le premagal in skupno sta ju odgnala v zapor šišenske stražnice. A v zaporu sta spet zagnala tolikšen vik in krik, tako sta treskala po vratih, da je vsa hiša letela na kup. Nazadnje ni kazalo nič drugega, kakor da pokličejo policijski avto in ju prepeljejo v tednejše zapore na policijski upravi.

Ljubljansko sokolstvo kralju Mučeniku

Četrto obletnico marsejske tragedije je ljubljansko Sokolstvo počastilo z žalno svečanostjo, ki je bila ob 11. v nabito polni telovadnici Narodnega doma. Pročelje dvorane je krasila krasna slika Viteškega kralja, pred njo je bil položen prapor Ljubljanskega Sokola, ki ga je ob 70letnici društva poklonil Viteški kralj. Kita cvetja, na visokem podstavku luč.

Ze davno pred 11. uro se je zbiralo članstvo in naraščaj, vsi v temnih oblekah s sokolskim znakom, ovitimi v črn flor. Prišli so ne le iz vseh ljubljanskih edinic, marveč tudi iz bližnje okolice. V prvih treh vrstah so zasedli mesta konzul CSR, inž. Minovsky, francoski konzul Rembrand, zastopnik divizionarja brigadni general Dušan Dodič, komandant planinskega bataljona podpolkovnik Oblak, podpolkovnik Golovič z večjim številom častnikov, vsi v paradnih uniformah, senator dr. Albert Kramer, podžupan dr. Ravnihar, narodna poslanca br. dr. Riko Fux in Rajko Turk, zastopnika Saveza SKJ br. Švajgar in Sterlekar, župni starosta br. dr. Pipenbacher z župnim tajnikom br. Flegarjem, stari sokolski borec br. Viktor Rohrmann, predsednik ZKD prof. Fran Jeran, predsednica Kluba Primork gospa Maša Gromova, zastopniki četnikov, Narodne Obrane in drugih narodnih organizacij. Seveda so bili navzočniki tudi vsi starostje ljubljanskih sokolskih društev s starostjo br. Kajzeljem na čelu.

Godba Sokola I je zaigrala švajgarjev žalni koral »Duši padlega borca«. Nato je stopil na govorniški oder predsednik dobrovoljcev in I podnačelnik SKJ br. Josip Jeras, ki je v daljšem govoru očrtal

lik nesmrtnega Viteza in Uedinitelja. Opisal je njegovo delovanje kot vojskovodje v balkanski vojni, ki je pripravljala pot do našega osvobodjenja. Zlasti se ga je spominjal kot velikega pobornika sokolske misli. Svojo ljubezen do Sokolstva je pokojni kralj pokazal z ustanovitvijo Sokola kraljevine Jugoslavije, kateremu je na čelo postavil svojega prvorojenca Petra. Pomen in važnost sokolske ideje je posebno poudaril na zletu v Beogradu 1930 ob predaji prapora jugoslovanskemu Sokolstvu. Kakor je bil ves prežet z jugoslovanskim in slovanskim zavestjo, tako je bil pokojni kralj največji pobornik miru. Odsel je danes pred štirimi leti v zavezniško Francijo, da bi se bolj utrdil mir, toda podtalne sile so mu pretrgale nit življenja. Sovražniki so mislili s tem zadati smrtni udarec njegovi ljubljani Jugoslaviji, ki jo je imel še v zadnjih izdihajih na ustnih. Njegovo zadnje naročilo bomo izpolnili jugoslovanski Sokoli, z vsem svojim življenjem in dejanji bomo dokazali, da hočemo Aleksandrovo Jugoslavijo, močno in uedinjeno, svobodno in pravično ohraniti mlademu kralju Petru II. V globoki veri se klanjamo spominu nesmrtnega kralja, ki mu kličemo: »Slava, slava, slava!« Zbrani so se pridružili vzkliku in potem počastili njegov spomin z enominutnim molkom. Ob zaključku je hr. Jeras nazdravil sokolskemu starejši Nj. Vel. kralju Petru II, zadeloni so vzklikli »Zdravo«, godba Sokola I je zaigrala državno himno. Predsednik meddržavnega odbora starosta hr. Kajzelj je še predčital poslanico Saveza SKJ »Deveti oktobe«. S tem je bila pietna svečanost zaključena.

Žalna svečanost na univerzi

V zbornični dvorani univerze se je dopoldne zbralo lepo število nacionalne akademske mladine h komemorativni svečanosti četrte obletnice smrti blagopokojnega Viteškega kralja. Svečanost je priredila Zveza jugoslovanskih nacionalnih akademskih organizacij. Za zastritimi okni velike dvorane so sešete žarnice iz kristalnih lestencev razlivalo toplo svetlobo, ki se je upirala v kraljevo sliko na govorniškem odru, zavito v žalne trakove in narodne trobojnice in pogreznjeno v zelenje.

V žalno razpoloženje zbrane akademске mladine se je razlila z galerije globoka žalostinka, ki jo je zapel Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Franceta Marolta. Ko so utihnili zadnji akordi, je stopil na govorniški oder akademik g. Stane Klemenč, ki je po uvodnih pozdravih rektorjevega zastopnika univ. prof. dr. Franceta Kidriča in zastopnika prof. dr. Andreja Gosarja, posebno pa še častno zastopane akademске mladine kratko očrtal velike zasluge in delo kraljevega vurnika mladine za napredek naše države. V govornikovih besedah je zbrana mladina sledila pokojnemu vladarju na njegovih poteh, ki jih je stavil v službo svojega naroda vse do usodnega koraka na tla tedaj oboževane in zavezniške Francije, kjer je s svojo tragično smrtjo, zadet od zločinke roke, položil zadnjo žrtve —

svoje življenje — na oltar svetovnega mira. Kakor je pred štirimi leti mladina, ki je bila najzvestejša pobornica kraljevih stremiljenj in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bo čuvala in izpolnjevala njegovo oporoko — ponosno in suvereno Jugoslovano, tako danes po štirih letih odkar je bila preljita na francoskih tleh kraljevska kri, mladina ne odstopa od svoje prisege in sledi vzorom zvišenega kralja mučenika, ki se ni strašil nobenih žrtve, da bi svojemu narodu zagotovil miren napredek k lepši in srečnejši bodočnosti. V Marseillesu prelita kraljeva kri je v mladini skovala najučinkovitejše orožje proti sovražnikom. Strnila jo je v neomajno falango borbenih Jugoslovenov, ki z odločnim pogledom opazuje nadaljnji razvoj, katerega hoče s trdno vero obrniti v prid najlepše ideje blagopokojnega Viteškega kralja: v čuvarje ljube in Jugoslavije, za katero bo živel in, če bo treba, tudi umrla.

Po tej ponovljeni zaoblubi se je zbrana mladina na govornikov poziv stoji oddolžila spominu blagopokojnega kralja s trikratnim vzklikom: »Slava!« Nato se je oglašila državna himna, ki jo je odpel akademski pevski zbor. Pod globokim vtisom žalne svečanosti so se akademiki mirno razšli.

Žalni zbor mariborskega sokolstva

Maribor, 9. oktobra. Dostojno je Maribor tudi letos počastil spomin nepozabnega Uedinitelja. V soboto zvečer je priredilo pevsko društvo »Jadrani« v franciškanski cerkvi spominski koncert, pri katerem so sodelovali moški pevski zbor »Jadrani« pod vodstvom odličnega zborovodje prof. Ubalda Vrabca, nadalje izborna violinistka gđ. Jožica Kalčeva, znani mariborski baritonist Karol Kamušič in prof. Gregor Zafosnik kot orgelski solist in spremljevalec vseh solističnih točk. Celotni spored je bil vestno naštevan. Občinstvo, ki se je v velikem številu zbralo v franciškanski cerkvi, je odhajalo z globokimi vtisi in polnim priznanjem.

Danes dopoldne ob 11. pa je bila v Sokolskem domu v Unioni pietetna komemoracija, ki jo je kakor v Ljubljani organiziral meddržavni odbor maribor. sokolskih društev. Množica nacionalnega občinstva se je zgrnila v prostorno dvorano in z globokim občutjem sledila sporedu. Oder je bil zato vse v zelenju in trobojnicah, ovitih v črno. Ob strani se je videl Oplenec v miniaturni, spredaj svetilka, na tleh venec. Tudi balkon je bil ves v trobojnicah in v črnem. Žalni zbor so počastili s svojo navzočnostjo številni predstavniki, tako poveljnik vojnega okrožja polkovnik Radovanovič, garnizonar podpolkovnik Maslač, magistratni direktor Rodošek in šef policije dr. Trstenjak, navzočniki so bili tudi predstavniki vseh mariborskih nacionalnih organizacij in šol.

Nek Sokoliki je zanosno in toplo deklamiral pesem »Umri je naš kralj«. Spominski besedo je govoril hr. Franc Škof. Sokoli hočemo biti apostoli kraljevega nauka, zvesto izpolnjujoč njegovo oporoko »Čuvajte Jugoslavijo!« Današnji dan je oglašen za dan sokolskega bratstva. Sokoli prisegamo istočasno večno zvestobo sinu prvorojcu kralja Uedinitelja. Jadranovci so zatem pod vodstvom prof. Vrabca ubrano odpele prelepi »So svajatimi upokoje in« Večnaja

Nov grob. V Ormožu je umrl po kratki in mučni bolezni g. Rudolf Anderlič, trgovec in posestnik, star 50 let. Žalujejo rodbini naše sožalje!

mi sosed ter doseže v državi sami konosidacija na duhovnem, političnem in socialnem področju. Jugoslovanski narod ni pozabil svojega velikega kralja ter je prenesel svojo ljubezen do njega na njegovega naslednika Nj. Vel. kralja Petra II. ter na kraljevskega namestnika kneza Pavla. Rumunski narod se pridružuje pobožnim molitvam jugoslovanskega naroda ter mu pošilja izraze sožalja in neomajnega prijateljstva.

Zelo tople čsanke posvečajo četrti obletnici smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja tudi ostali rumunski listi, med njimi »Timpul«, »Romania«, »Le Moment« in drugi.

Maribor preko nedelje

Maribor, 9. oktobra. Prijetna, krasna jesenska nedelja. Po valovitih okoliših goricah prelest trgatvene prazničnosti in vedrine. Vse hiti iz mesta, da izkoristi zadnje letošnje lepe nedelje. Dolgočasno je bilo le naši športni mladinci, ki ni mogla dajati danes duška svojem sportnemu navdušenju, saj so bile za danes zaradi znanih obsodbe vrednih incidentov: preteklo nedeljo vse nogometne prireditve prepuščane. V Narodnem gledališču, ki je bilo polno zasedeno, pa je bila sinoči tretja premiera v novi sezoni in sicer prodorno uspeša

predstava Nušičevega »Pokojnika«

Številno občinstvo se je ob pikantnih aližnjah spasoja Blagojeviča »imenito zabavalo, sočustvovalo pa je tudi s tragično usodo inž. Mariča. Blagojeviča je podal Danilo Gorinšek, ki je zbuja mnogo aplavza, inž. Mariča pa Jože Kovčič, ki je Nušičevo tridejanko tudi zrežiral.

Mlada smrtna žrtve prometne nesreče

Snovi se je pripetila na odsepu ceste Košaki-Kungota huda prometna nesreča, ki je zahtevala mlado človeško življenje. 53 letni Davorin Stucin iz Maribora, ki stane na Korški cesti 41, se je ustavil na cesti s svojim vozilom. Bilo je to v bližini Perkove gostilne. Okrog pokvarjenega avta se je zbralo mnogo otrok. Nenadno pa se je približal avtobus. Otroci so se v trenutku razbežali na vse strani. Le 14letni Slavko Krabonja iz Košakov je ostal s ščinom pri pokvarjenem avtomobilu in gledal, kako Stucin svoje vozilo popravlja. Ni se mogel več izogniti avtobusu. Znašel se je pod kolesjem avtobusa in oblezel na cesti z razmesarjeno desno nogo. Nesreča se je pripetila tako, da je prišel pod kolesje avtobusa tudi g. Stucin, ki je oblezel z zlomljeno levo nogo pod kolenom. Krabonjo in Stucina so mariborski reševalci prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima Krabonja tudi hude poškodbe na spodnjem delu telesa. Zdravniki so takoj izvršili potrebno operacijo, vendar pa je nesrečni deček podlegel poškodbam.

Smrt mlade žene

Komaj 28 let stara, je preminila v splošni bolnišnici soproga kazniškega paznika gospa Elizabeta Zemljičeva. Bila je mirna in dobrotljiva žena in jo bodo ohranili v lepem spominu vsi, ki so jo poznali. Žalujemo naše tolo sočutje!

»Bajta« je dograjena

Kakor znano, so si nekateri mariborski inženjerji ustanovili svojo zadrugo »Baj-

Shušati zamorete uspešno samo z redno uporabo

AQUASOL-a

Dobiva se v drogerijah in lekarnah. Izdeluje in prodaja dale:

STEG A. D.

Beograd, pošt. preiznac 50. Telef. 27-192.

ta« z namenom, da si zgradijo na Pohorju planinsko kočjo, oziroma »bajto«. Sedaj je ta »Bajta« dograjena in se vršijo še nekatera zaključna dela. »Bajta« nudi na zunaj mično planinsko lice, pa tudi znotraj so prostori udobno urejeni. Ima tudi posebno ležišča za sončenje. Nahaja se pod Senjorjevim domom.

Pistoła ni igrača

O tem se je prepiral 40letni poljski delavec Ivan Farazin od Sv. Marjete ob Pesnici. Nekje je našel staro pistolo na dve cevi in jo preizkušal. Nesrečno naključje pa je hotelo, da se mu je pistola sprožila v desnici in jo zmrcvarila. Farazina so pripeljali v splošno bolnišnico.

Kriminal

35 letni hlapec Mihael Cafuta, ki je uslužben na Rotovem posestvu v Radvanju, je hotel pomiriti svojega sosedo, ki je bil razburjen po prepiru, nastalen zaradi otrok. Starejši sosed Franc C. je skupno z mlajšim Fricem navajali na Cafuto od zadaj. Cafuta je dobil s kolom tako hude poškodbe po rokah in glavi, da so ga prepeljali v bolnišnico.

Na Vodnikovem trgu je nastal prepir in spopad med Slavkom Ulspargerjem iz Cankarjeve ulice in delavcem Celestinom Kararom s Koroske ceste. Karara je namreč nehoti povzeli nekega psa in brž je nastal prepir. V spor se je vmešal tudi Ulsparger. Beseda je dala besed. Dvignile so se pesti, padale so bunke. Ob pikrih opazkah množice, ki se je zabavala ob tragikomnem prizoru, je stražnik napravil konec pretepanja.

Ko se je trgovski potnik Franc Simončič peljal s svojim avtomobilom proti Framu, je v bližini naselbine Koprivnika prišel iz gozda proti avtomobilu precej velik kamen, ki je avtomobilsko šipe popolnoma razbil. Orožniki so kmalu izsledili »aten-torjače« v osebi treh fantičev v starosti 9 do 12 let. Starši bodo imeli zdaj stnosti pri sodišču. Fantiči so dejali, da so metali kamenje proti avtomobilu iz »dolgočasja«. Simončič trpi 1000 din škodo.

Odmevi senzacionalne tatvine v Dubrovniku

Vse mariborske zlatarje, urarje in zastavljalnice je obvestila mariborska policija o veliki, senzacionalni tatvini v Dubrovniku, kjer so se neizsledeni tatovi ukradli bogati inozemci iz njene spalnice dragoceno brošo, okrašeno s plavim safirom in dvema briljantoma v skupni vrednosti 125.000 dinarjev. To sporočilo je važno za primer, če bi kdo po Mariboru ponujal slične predmete v nakup.

Črne zvezde

Milijarde temnih sonc, ki so ohlajena, a hranijo v sebi še ogromne energije

Zvezdoslovec Charles W. Hetzler z Yerksovega observatorija v Ameriki je na letnem zborovanju ameriških astronomov sporočil, da mu je uspelo s pomočjo infrardečih žarkov oziroma fotografskega tvoriva, ki je občutljivo za te žarke, fotografirati zvezde, o katerih nismo do danes ničesar vedeli. Gre za nevidne »črne zvezde«, ki so po velikosti zelo različne. So pa tudi tako velike, da morajo imeti po težnostnih zakonih velik vpliv na druge zvezde in pod nekimi pogoji tudi na našo zemljo. Mogoče je, da so povzročile večje katastrofe, nego smo si mogli doslej misliti.

V vesoljstvu je mnogo stopenj »nevidnosti« in temne zvezde je treba razlikovati od nevidnih zvezd. So sonca, ki izžarevajo ultravijoličasto svetlobo, ki je za človeške oči tudi nevidna. Potem je v vesoljstvu mnogo nebesnih teles, ki so ugasnila in potujejo za nas nevidna skozi daljave. Končno poznamo veliko število dvojnih zvezd s spremenljivo svetlobnostjo, pri katerih obkroža svetlo sonce eden ali več temnih spremljevalcev. Tako je n. pr. z Algolom, katerega temni spremljevalec je od njega

oddaljen samo 4,8 milijona kilometrov in je velik skoraj kakor naše sonce.

Koliko temnih zvezd potuje skozi prostornino, pa nam je seveda neznan. Morda jih je več nego vidnih. Njih priučnost spoznamo pogosto po tem, da nenadno vzplamtijo, ko trčijo ob drugo zvezdo. S popolnejšimi optičnimi pripravami in načini jih bodo morda napravili vidne vsaj za fotografsko ploščo.

Domnevati je, da je mnogo milijard temnih sonc, ki se jim je površina že davno shladila, a hranijo v svoji notranjosti velikanske energije. Ta sonca so prava potujoča eksplozijska skladišča in vsak trenutek se je nadejati od njih katastrof.

Tudi naša zemlja je prav za prav majhna, temna zvezda, ki se sveti samo z izposojeno sončno svetlobo, a v svoji notranjosti še ni ugasnila. V našem sončnem sistemu je še nešteto večjih in tudi majhnih temnih zvezd. Večina jih je nepravilno oblikovanih gmot, drobcev in razbitin nekdanjih planetov. Takšnih majhnih nebesnih teles mora biti silno dosti tudi po ostalem zvezdnem prostoru.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Delno oblačno vreme v vsej državi. Zelo oblačno v severni in zapadni polovici. V zadnjih 24 urah je deževalo v severnih pokrajinah, kjer je temperatura padla. Najnižja je bila v Mariboru 2, najvišja pa v Jaši Tomiča 26 C.

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno vreme v vsej državi. Ponekod jutranja megla. V zapadnih in severozapadnih krajih je pričakovati večje oblačnosti. Bržkone bo tudi deževalo. Noč bo hladna.

Don Juan in njegov avtomobil. (»Ric et Raoc«)

Pameten davek

»Najpametnejši davek bi bil davek na žensko lepoto.«
»Zakaj pa?«
»Ker bi ga hotela vsaka plačati!«

Naše gledališče

D R A M A

Ponedeljek, 10.: Zaprto.

Torek, 11.: Zaprto. (Gostovanje v Celju: Zene na Niskavoturiu).

Sreda, 12.: Izsiljena ženitev, Ljubezen Zdravnik, Red Sreda.

O P E R A

Ponedeljek, 10.: Zaprto.

Torek, 11.: Gejša, Premierski abonma.

Sportna nedelja

Šesto kolo v ligi

Tekma brez igre in brez gola

Včeraj je Ljubljana po obojestransko revni igri remizirala s sarajevsko Slavijo — Senzacija dneva: zmaga Jedinstva nad Haškom — V vodstvu ostane BSK

Ljubljana, 9. oktobra. Še eno kolo ligaških tekem se je zaključilo danes — s celotnim sporedom. Bilo je šesto po vrstnem redu.

Kakor smo že zapisali, je bilo težišče današnjega sporeda v Splitu, kjer sta nastopila najbolj ogorčena nasprotnika — Gradjanski in Hajduk. Bitka se je končala s tesno zmago »purgerjev«, ki so se tako otreli nevarnega nasprotnika in podkrepili svojo pozicijo na sedanjem mestu.

Senzacija dneva pa prav za prav ni bila v Splitu, temveč je za njo poskrbelo Jedinstvo, ono moštvo iz Beograda, ki je preteklo nedeljo tako hudo obračunalo tudi z Ljubljano. Danes si je privoščilo sredi Zagreba samega državnega prvaka Haška in ga odpravilo s štirimi golji razlike. Posledice tega poraza zaenkrat še niso pregledne, je pa gotovo, da se je zaradi njegove močno zamajala pozicija, ki jo ima državni prvak v tabeli.

Ljubljana je imela po dolgem prestopu gosta na domačih tleh in občinstvo ji je prišlo v lepem številu pomagat do zmage. Žal tudi to ni bilo dovolj! Sarajevčani so se pridno branili, domači pa so se dvakrat 45 minut zaman lovili okoli gola, tako da je sednjič igra minila brez izida v številkah. Kdo ve ali ne bo prav ta izgubljena točka tista, za katero bodo točili solze, ko bo prepoznali.

Ostala tri srečanja so se končala kakor pričakovano — z zmagami favoritov. Jugoslavija je v Varaždinu, čeprav

tesno, uklonila Slavijo, Bask na domačih tleh Skopljanke, BSK pa z zemunsko Sparto tako ni imel resnega opravka.

Po današnjih igrah je tabela doživela nekatere spremembe, ki pa so segle samo do VIII. mesta, kajti naslednji štirje so ostali, kjer so bili. Za BSK-om, ki je zdaj krepko prevzel vodstvo, sta zamenjala mesti Hašk in Jugoslavija, potem pa so kandidati od V. mesta dalje razvrščeni tako, da sta Bask in Jedinstvo skočila pred Hajduka odn. Gradjanskega iz Skoplja.

Prihodnjo nedeljo ligaških tekem ne bo, ker je termin rezerviran za podstavne prireditve. V območju LNP se bo ta dan začelo novo razpisano pokalno tekmovanje. Prihodnja ligaška nedelja bo 24. t. m., ko čaka med drugim Ljubljano naporna ter tudi težavna pot v carsko Skopljce.

Do tedaj pa je slika prvenstvene tabele naslednja:

BSK	6	6	0	0	18:4	12
Jugoslavija	6	5	0	1	14:7	10
Hašk	6	4	1	1	13:9	9
Gradjanski (Z)	6	4	0	2	18:6	8
Bask	6	3	1	2	10:8	7
Hajduk	6	2	2	2	11:7	6
Jedinstvo	6	3	0	3	13:14	6
Gradjanski (S)	6	2	1	3	9:15	5
Slavija (S)	6	1	2	3	9:13	4
Ljubljana	6	1	1	4	4:15	3
Slavija (V)	6	0	1	5	9:16	1
Sparta	6	0	1	5	3:17	1

V naslednjem naša poročila:

Ljubljana: Slavija (S) 0 : 0

Po že skoraj predolgem presledku smo naposled je dočakali ligaško tekmo v Ljubljani. Bila je sicer na sporedu pod zelo nerodnimi avspicijami, saj se nismo pozabili na poslednje, ne pretirano častne rezultate našega moštva, ki jih je prineslo zadnje nedelje s iz tujine domov. Zato pričakovano niti niso bila toliko optimistična, dasi so na tihem skoraj vsi pričakovali gotov uspeh. Ni bilo mnogo potrebno in ta uspeh bi bil pod streho, toda

manjkalo je poslednje odločnosti

tiste poslednje poteze, ki bi v poslednjem trenutku zrela situacijo pretvorila v pozitiven uspeh, v sodnikov žvižg z zopetnim začetkom s sredine. Mnogo so k polovici nespisu pripomogli nekateri igralci, ki po sedanjih formi ne sodijo v ligaško moštvo, nekaj občinstvo, ki ubija igralce, nekaj pa tudi že prisiljena smola, ki včasih sede moštvo za vrat in mu ne da naprej.

Akterji so nastopili v postavah: Ljubljana: Pogačnik; Ceglar, Bertonec; Sočan, Pupo, Bencec; Janežič, Serčer, Gomezelj, Vovk, Jez.

Slavija: Krstulović; Zagorac, Pavlič; Marjanović, Djurovič, Presinger; Vidović, Šalpur, Rajlič, Lehr, Petrovič.

Tokrat je Slavija nastopila v kompletni postavi. Igral je vodjo napada znani Rajlič, ki ga že dolgo nismo videli na ljubljanskem terenu. Tudi sicer so bile vse vrste v prvi postavi. Moštvo

ni zaigralo prvorazrednega nogometa

dalo je poštenovalno igro z močnim startom in s prilično dozo robotosti, ki so si jo dovoljevali zlasti v ozadju. Ni bilo treba, da je šlo moštvo s točko domov; Sarajevčani bodo to točko gotovo knjižili kot svoj uspeh. Po tem, kar so pokazali in kar so predvsem ustvarili pred nasprotnikovim golom, bi bilo že pravo čudo, če bi bili sploh zabeležili zgoditek. Pred golom so imeli v vseh 90 minutah menda eno samo čisto priložnost, vse premalo, da bi iz te edine priložnosti zrastle uspehi. Bili pa so toliko zanesljivejši v obrambi, v kateri se je zlasti odlikoval vratar z uspešnim pogostim v dogodke. Nekaj žog je obvladal že v takem stilu, ki ga stavlja v prvo vrsto naših vratarjev. Zagorac je imel slab začetek, od polčasa se ni mogel prav razviti, proti koncu je začel v svojo staro formo. Njegov drug Pavlič je postregel s pretirano robotostjo, delal pa je zanesljivo in je skupaj z Zagorcem in Krstulovićem tvoril zelo dobro obrambo, preko katere je bilo težko priti. Znatno plus so imeli gostje v srednji vrsti, v kateri je srednji krilec gotovo nekoliko zastajal za ljubljanskimi, zato sta pa bila oba stranska za razred boljša od ljubljanskih. Zanesljivejša in točnejša igra Slavijine srednje vrste je moštvo obvarovala sicer sigurnega poraza. V napadu so bili predvsem »garači«. Vsi so igrali na Rajliča, ki se je na moč trudil, da bi prišel do čistega strela. Ni mu uspelo niti enkrat, tako dobro ga je držala ljubljanska obramba. V drugem delu igre je moštvo popustilo. Najbrže ni bilo kos vzdržljivosti Ljubljancem, pa so se potegnili v obrambo. Zadnje pol ure se je igralo skoro na en gol in so Sarajevčani izkoristili vsako priložnost, da so igro nekoliko zavlekli.

Ljubljana pod drobnogledom

Belo-zeleni ali danes »belci« bi bili napravljeni z vsaj tesno zmago svojim pristajam mnogim veselja. Začeli so dobro in skoraj 20 minut so narekovali tako dogodkov na igrišču. Z globokim W-sistemom in nizko igro po tleh so povsem blokirali nasprotnika, ki še ni vrgel svojega poletnega starta na tehniko. Potem se je uigranost in enotnost moštva začela počasi rušiti in je bila pred koncem polčasa toliko neugledna, da ni moglo moštvo odločiti nasprotnikovemu pritisku in se je moralo krepko braniti. Največja nesreča sta bila oba stranska krilca. Sočan je s svojo vrtočljivo igrarstvom ustvarjal nemože situacije, a napadu ni oddal skoro nobene uporabne žoge. Do istega rezultata je prihajal Bencec s svojo malomarnostjo. V prvem polčaju je bil Pupo odličen, ali njega je bilo premalo za vso srednjo vrsto. Proti koncu igre je malo popustil, najbrže ni vzdržal. Obramba je delala dobro in s temaromtom. Ceglar se bo gotovo razvil v zanesljivo oporo moštva, Stane je zaigral v svojem stilu malo zmedeno včasih, pa vendar, vsaj tokrat, brez nesreče za lasten gol. Pogačnik je imel vsega dve, tri posredovanja, ki se jih je znebil uspešno. Svojevrstno poglavje je napad. Krili sta igrali, kolikor se ju je zaposlo, koristno. Tako Jez, ki je v polju dobro zamenjal Erberja, le pred golom nima enake odločnosti, kakor Janežič, ki ni padel pod svojo običajno formo, oba sta poslala precej lepih stvari pred Krstulovićev gol. Bila je velika pogrška, da je ostajala med napadom in med srednjo vrsto vedno velika vrzel, ki je onemogočala, da bi se splošno popravila paradi nasprotnikove obrambe. Tak sistem igre, kot ga goji Ljubljana, zahteva igralce kakovosti in sposobnosti, kot jih ima Serčer in do gotove mere Vovk. Seveda je stvar občinstva, da ocenjuje igro vsakega igralca, priporočljivo bi pa bilo, da igralcev ne ubija, kot je ubilo prav Serčerja. Ta je začel prav dobro in je pametno gradil, bodisi da je pošiljal Janežiču krasne predločke, bodisi da je uspešno prenašal. Po neprestanem vpitju je kot začelnik moral izgubiti glavo in — pregled. Rezultat je bila njegova zmešanost, iz katere si ni vedel pomagati. Gomezelj in Vovk sta igrala dobro in slabo, kakor je naneslo in kakor so jima drugi dali, oba sta mlada, oba sta pokazala neko znanje, oba sta sili bodočnosti.

Kaj se je godilo do 0 : 0

Igra je bila v prvem polčaju poveljavna in mlačna. Igralo se je fair in z obeh strani brez pravega poleta. Že v 3. min. je ustvaril Jez Gomezelju prav lepo priložnost, ob malo večji naglici in gibčnosti bi bil utegnil s prsi doseči prvi zgoditek. Bil je prekratek! Tja do 25. min. so belo-zeleni močno pritiskali, toda brez vidnega uspeha. Gostje so potem pritegnili vsu pobudo nase — s istim rezultatom.

Drugi polčas je začel z bolj poudarjenim temperamentom. Kakor da bi se moštvi spomnili, da je le treba zaigrati na uspeh. Sprva so bili Sarajevčani še močno pri stvari in so z vso silo pritiskali. Pa se je počasi njihov polet unesel, začeli so vidoma popuščati in od 20. min. dalje se je situacija prenesla pred kazenski prostor Sarajevčanov. Nekaj idealnih prilik je bilo za ljubljanski napad, toda napadalci niso znali poriniti niti v prazen cilj. Proti koncu je prišlo do robotih obračunavanj, v katerih se je zlasti odlikovala sarajevska obramba, toda sodnik je kmalu postal zopet gospodar situacije. Dvoboj med ljubljanskim napadom in sarajevsko obrambo je sednja odločila v svoj prid in tako je ostala bitka z 0 : 0 remis.

Tekmo je sodil Beograjec g. Vasa Stefanović objektivno in dobro.

Bask : Gradjanski (S) 6 : 2 (2 : 0)

Beograd, 9. oktobra. Na igrišču Jugoslavije, kjer se je zbralo okrog 5000 gledalcev, sta bili danes odigrani dve prvenstveni tekmi, in sicer med Baskom in Gradjanskim iz Skoplja ter BSK in zemunsko Sparto. V prvi tekmi je Bask visoko zmagal. V 10. min. je Bask po Cabičcu zabil prvi gol, isti igralec je v 30. min. zvišal na 2:0. V drugem polčaju je Tomašević že v 2. min. zvišal na 3:0. V 16. min. pa je iz prostega strela isti postavil na 4:0. V 19. min. je Lah neudarno streljal in povišal na 5:0. V 22. min. se je po levo krilo Sarić sam prebil in zvišal na 6:0. Že se je zdelo, da bo doživljal Gradjanski katastrofo, toda v 24. min. je Čemerikič znižal na 6:1 in v 29. min. isti na 6:2. Do konca je imel Gradjanski še dve lepi šansi, ki ju pa ni izrabljal.

Bask je zaslužen zmagal, bil je boljše moštvo, zlasti nevaren je bil napad s Cabičcem. Krilska vrsta ni bila na višku. Gradjanski ni pokazal posebne igre.

Sodil je g. Tončič iz Novega Sada slabo.

BSK : Sparta 4 : 0 (1 : 0)

BSK je bil v prvem polčaju nekoliko boljši, vendar se je Sparta krepko branila. V 40. min. je Glušević zabil prvi gol in s tem rezultatom sta šli moštvi na odmor. V drugem delu igre je BSK izvedel odločno igro in že v 10. min. je Božović zvišal na 2:0. V 22. min. je vratar Sparte Smiljanić žogo prekratko odbil in že jo je Glušević zapodil v mrežo, da je bilo 3:0 za BSK. Še v isti minuti je Božović iz naglega prodora z ostrim voley strelom povišal na 4:0 in s tem postavil končni rezultat. BSK je ostal do konca v premoči.

Sodil je g. Ninković iz Splita.

Gradjanski (Z) : Hajduk 1 : 0 (1 : 0)

Split, 9. oktobra. Za današnjo tekmo med zagrebškim Gradjanskim in Hajdukom je vladalo v Splitu ogromno zanimanje; gledalci so prišli od blizu in daleč, tako da se jih je na Hajdukovem igrišču zbralo okrog 5000. Gradjanski je bil sprejet zelo priščno, še bolj pa domačini, ki so morali nastopiti brez blesiranega Marušca, ki ga je uspešno zamenjal Požega. Tekma sama pa ni bila podobna prvenstveni, temveč bolj prijateljski; bila je mlačna in igralo se je precej fair. Izvrstno je bilo danes desno krilo Gradjanskega špiša, ki ga nista mogla zadržati ne Bakotić ne Matošić. Hajduk je imel v prvem polčaju več od igre, toda Gradjanski je bil tehnično boljše moštvo, ki se je odlikovalo tudi z boljšo skupno igro. V 15. min. je špiš pobegnil po krilu in centrali. Čul' je sicer dosegel žogo, na splošno presenečenje pa mu je ušla v mrežo. Hajduk je napel vse sile, da bi izenačil, toda Glaser in branilec Brozović sta bila nenadkriljiva. Prav tako se tudi Hajdukov napad ni mogel prebiti skozi odlično krilsko vrsto Gradjanskega, kjer sta bila izvrstna Jazbinšek in Kokotović. Hügl je bil blesiran že od začetka, vendar je vztrajal do konca.

V drugem polčaju je Hajduk močno pri-

tisnil, toda Gradjanski je igral taktično pravilno in se je deloma umaknil v obrambo, le sem in tja je uprizarjal nevarne napade, zlasti po špišu. Rezultat je ostal do konca nespremenjen. Pri Gradjanskem je razen že omenjenih ugajal še Lešnik v napadu, dočim je pri Hajduku zadovoljilo vae moštvo razen napada, kjer sta bili slabi zlasti obe zvezi Kragić in Lemešić. Najboljši mož na polju je bil srednji krilec Rafael.

Tekmo je sodil g. Scorzoni iz Bologne.

Jedinstvo : Hašk 5 : 1 (3 : 0)

Zagreb, 9. oktobra. Državni prvak Hašk je danes na lastnem igrišču in pred lastno publiko, ki se je zbralo okrog 3000, doživljal katastrofo. Jedinstvo, ki mu nihče ni prisodil zmage, najmanj pa tako visoke, ga je odpravilo s 5 : 1. Beograjsani so že takoj v začetku presenetili Haška. Simić je nenadno streljal in še predno se je presenečeni žmar znel, je žoga že ticala v mreži. Isti igralec je kmalu nato drugič potresel Haškovo mrežo, a v 35. min. je Mastelo iz prevzete prostega strela povišal na 3 : 0. To je vzbudilo pri zagrebški publiko ogromno presenečenje. Hašk, vidno deprimiran, se nikakor ni znel in Jedinstvo je imelo do konca prvega polčasa še več prilik, da jih izkoristi. V drugem polčaju je v 30. min. Simić zvišal na 4 : 0, dočim je v 36. min. Medarić uspešno, da je zabil edini in častni gol za Haška, a kmalu nato je desno krilo Mastelo zvišalo na 5 : 1.

Pri Hašku je odpovedalo vse moštvo. Šibka je bila zlasti obramba, še slabša krilska vrsta, najslabši pa napad, ki vseh 90 minut, razen enega strela ni spravil strela na gol. Jedinstvo je igralo sveže in s poletom in razmeroma dobro, kar mu je omogočil izredno nerazpoloženi nasprotnik.

Sodil je g. Rakić iz Sarajeva.

Jugoslavija : Slavija (V) 4 : 3 (3 : 1)

Varaždin, 9. oktobra. Pred 1500 gledalci sta se v Varaždinu srečali beograjska Jugoslavija in domača Slavija. Domačini so že v začetku presenetili. Po prostem strelu zaradi roke je Brađaška zabil efektan gol. V napadu z druge strani je desno krilo Jugoslavije Rakar lepo predložil Adi Petroviću, ki je z oskorsdom izenačil. Tega gola je bil kriv vratar. Kmalu nato je Rakar streljal vratarju v roke, žoga se je odbila in pritekel je Petrović, ki je zabil drugi gol za Jugoslavijo. Zatem je nastala gneča pred vrati Slavije iz katere je Savić zabil tretji gol. V drugem polčaju je Slavija precej krepko pritiskala in Pavetiću se je posrečilo, da je takoj v začetku znižal na 3 : 2. Zatem je Rakar spet zabil za Jugoslavijo četrti gol, a še v isti minuti je Solerti na lep pas Pavetića znižal na 4 : 3 in s tem postavil končni rezultat. Jugoslavija je bila v premoči v prvem polčaju, v drugem pa je bila Slavija boljše, vendar se je njen »pad preveč igralkal in jo tako spravil ob zmago.

Sodil je g. Čamerik iz Ljubljane.

Trije remisi in le ena zmaga

so bili izkupiček včerajšnjih prvorazrednih tekem za prvenstvo LNP

Ljubljana, 9. oktobra.

Razen »velikih« so danes igrali za točke tudi »maliki«, torej klubi iz podstavskih razredov v območju LNP. Sporeda ni bilo mogoče izvesti v celoti, ker na Jesenicah in v Mariboru moštva niso smela na igrišče.

Glavni dogodki so se odigrali v I. razredu ljubljanske skupine, kjer so bile vsega tri tekme, in sicer dve v Ljubljani in ena v Kranju. Razen v Kranju, kjer je zmagala Reka, so vsi nasprotniki podelili točke; vrstni red v tabeli je ostal na vrhu nespremenjen (Hermes), naslednji mesti za njim pa sta zasedla Reka in Kranj.

Četrta podstavčna tekma je bila v celjski skupini med Jugoslavijo in Amaterji, ki se je tudi končala remis. Današnja nasprotnika sta bila že dozdaj na koncu tabele, pa se vrstni red zaradi tega tudi zdaj ni spremenil.

Pregled po tabelah bomo objavili v redni izdaji »Jutrac«.

Ljubljanska skupina

Mars : Kovinar 3 : 3 (1 : 1)

Na igrišču za Kolinsko tvornico je ono običajno gledalstvo okoli 200 ljudi doživlalo malo presenečenje. Seveda je ves poljski nogometni svet pričakoval, da bo njegovo moštvo Jeseničane nesejo za dopoldansko malico in da jih bo še premalo. Toda kovinarji z Jesenic so se zarezali, da bodo prej ali slej prišli idu svoje prve točke in so naleteli na Marsovce, ki so se dali pogovoriti tudi za tako stvar. Z nekoliko kislim, obraz sicer, saj so imeli partijo s 3:1 že na varnem, pa je le še prišlo tudi do 3:3.

Marsovci so v začetku zagospodarili na igrišču, kar je trajalo okoli četrt ure. Potem pa je njihove premoči, bolj čedalje manj in se je igra vse bolj odpirala. V vodstvo so prišli Marsovci po najmlajšem iz rodu Trčkov; ko so imeli pod streho že to vodstvo 1:0, jih je njihov vratar Pavlica obvaroval pred izenačenjem, s tem da je držal nerodno streljano enajstko. Nekaj pred koncem polčasa je potem levo krilo Jeseničanov z regularnim golom le dosegel prvi remis.

Po odmoru je »starina« Doberlet postavil na 2:1. Tedaj so bili Poljanci zopet v terenski premoči in je imel Doberlet celo priložnost, da bi iz enajstke povišal. Pa se je nekako revanširal in zastreljal žogo s kazenske točke. Mlađši Drobež je nato postavil na 3:1 in so rekli Poljanci, da imajo sedaj obe piki na varnem. Njihova obramba je močno popustila, moštvo se je precej zrušilo in po zaslugi njegove obrambe, deloma seveda tudi po zaslugi prodornosti, nasprotnikovega napada je prišlo po vrsti do 3:2 in naposled do 3:3. Prvemu zgoditku je kumoval jeseniški srednji napadalec, drugemu pa desna zvezda.

Marsovci so zaigrali gotovo nekoliko preveč lahkomišelnosti. Obnesla se jim je napadna vrsta, šibko pa je bilo vse ozadje od srednje vrste nazaj. Jeseničani

so imeli dobrega čuvarja svojega svetišča, vidno vlogo pa so igrali še desni branilec ter srednji napadalec in levo krilo. Sodil je dobro g. Erlich.

Jadran : Hermes 2 : 2 (1 : 1)

Trnovo je bilo prizorišče drugega prvorazrednega remisa. Že po starodavnem slovesu ni bil marsikdo prisodil šiškarjem nekoliko več verjetnosti za zmago kot Trnovčanom. Razen tega si je Jadran privoščil v zadnjih dneh nekaj prav nerodnih rezultatov. Toda vsaka taka prognoza je morala kloniti: pred realnostjo enakovrednih nasprotnikov, ki se je slednjič pokazala tudi, v rezultatu. Nobeni se ne morejo pričevati, da jim je bila kriva zla usoda. Obe moštvi sta dobili kar sta si priborili, kar sta zaslužili.

Hermičani so napravili svoj običajni uvod: za četrt ure so se na terenu uveljavili in zaigrali; prvo violino. Toda zgodilo se je, da so ostali v tem »svojem« čelu igre za korak za svojim nasprotnikom. Desno trnovsko krilo Marn je prodrlo in iz njegovega centra je Fajon postavil Trnovčane v vodstvo. Kmalu se je igra odprla, obe obrambi sta delali skoro brez napak in tako je že skoro kazalo, da bo Jadran ohranil od odmora svoj tako izenačeno pridobitni naskok. Pa je tik pred koncem zagrešil trnovski vratar nerodnost: Cirmanov strel bi bil moral odbiti, pa bi bilo brez nesreče: tako pa je žoga samo opazila in se je znašla v mreži.

Zopet so Hermičani uvedli igro s »svojo« četrto in tedaj je bilo Jadrana malo na igrišču. Cirman je zopet zabil v mrežo ter pritegnil vodstvo na svoje moštvo. Po tem začetku so igro odprli in je začela potekati v vedno izrazitejši premoči Trnovčanov, tako da so proti koncu že imeli vsu reč že kar sam; v rokah. Vidni so bili v tem delu igre predvsem Marn

Lahkoatletski dvoboj v Zagrebu

Concordia je zmagala nad Celjani

Včeraj je reprezentanca Celja gostovala na revanžnem mitingu proti Concordiji in izgubila s 54 : 49 točkam. Kotnik je v teku na 3000 m s časom 8:53.4 postavil nov državni rekord

Zagreb, 9. oktobra.

Na igrišču Concordije je bil danes lahkoatletski dvoboj med Concordijo in reprezentanco Celja, ki ga je Concordija s 54 : 49 točkam odločila v svojo korist in se tako revanžirala za lanski poraz v Celju s 54 : 50 točkam. Rezultat bi bil lahko obraten, če bi bili Celjani nastopili tudi z Gorškom, ki pa je v Dalmaciji.

Tehnični rezultati so bili naslednji: 800 m: 1. Kotnik (C) 2:05.8, 2. Sindelar (C) 2:06.9, 3. Šoštar (C) 2:10.7, 4. Žorga (C) 2:13.

Met kroglice: 1. Kovačević (C) 14.20, 2. dr. Narančič (C) 13.81, 3. inž. Marek (C) 10.83, 4. Stavbe (C) 9.82.

Tek 100 m: 1. Augustin (C) 11.6, 2. Pleteršek (C) 11.7, 3. Hanžeković (C) 12, 4. Urbančič (C) 12.

Skok v višino: 1. Martini (C) 180, 2. inž. Marek (C) 170, 3. Fulgosi (C) 165, 4. Strmac (C) 155.

na desnem krilu, potem Fajon v zvezi, pa Januš v krilcih in v obrambi Kiselj. Sredi polčasa je Marn iz lepe kombinacije postavil dokončni rezultat 2:2, ki bi se bil dal sicer z obeh strani še spremeniti, ker je bilo pred obema goloma še nekaj prilik, toda je skoraj bolj po pravici, da je ostalo pri tem.

V moštvo šiškarjev je igral Živček branilca prav dobro, zanesljiv je bil Oblak v vratih. Bogue je srednjega krilca igral zadovoljivo, na desnem krilu je bilo videti Uhanovo koristno igro. Dobra napadalec sta bila Cirman in Goršič.

Sodil je g. Vrhovnik objektivno.

Reka : Kranj 3 : 1 (3 : 1)

Kranj, 9. oktobra. Reka je morala danes na vroča kranjska tla, od koder se je vrnila zmagovita. S tem so Rečani potrdili tradicijo, saj doslej v Kranju niso izgubili še niti ene tekme. Nepodna in nemogoča igra kranjskega napada ji je prinesla dve dragocene točki. Rečani niso pokazali posebne igre, bili pa so boljše povezani, odločnejši in v startu boljši. V vodstvo je prišel Kranj v 12. min., po enajstmetrovki. To je bilo pa tudi vse! Že pet minut nato je desno krilo s krasnim strelom izenačilo. V 25. min. je Kokalj dosegel vodstvo za Rečane, v 35 min. je pa Slavina zvišal na 3:1 in s tem postavil tudi končni rezultat.

V prvem polčaju je bila premoč Reke vidno opazna, dočim Kranj zaradi izredno slabe igre ni mogel preko nasprotnice krilske vrste in obrambe. V drugem polčaju se je Reka omejevala na čuvanje rezultata in tako je Kranj dobil terensko premoč. Toda sterilitno napada ni mogla spremeniti rezultata. Pri Reki je bila najboljša oja obramba. Unterreiter kot srednji krilec in Slavina v napadu. Pri Kranju je zadovoljila samo obramba, pa še ta se ni čisto razumela. Kranj je nastopil brez treh svojih najboljših igralcev.

Sodil je dobro g. Mrdjen.

V predtekmi je Kranj B porazil Savič s 5:3.

Celjska skupina

Jugoslavija : Amater 0 : 0

Celje, 9. oktobra. Gostje iz Trbovelj so v tehničnem pogledu prekašali Jugoslavijo, bili pa so predvsem tudi bolj poštenovalni. Njihov napad pa je bil premalo povezan in tudi ni imel zanesljivih strelcev. Jugoslavija je imela v tem delu moštva bolj solidne moči, pa ni pokazala pravega kombinatorskega znanja. Najboljši del obeh moštev sta bili obe obrambi.

V prvih 20 minutah je bila igra izenačena, potem pa je imel Amater od odmora nekaj več od igre. Kljub številnim akcijam z obeh strani pa žoga ni šla v mrežo. Po odmoru sta se obe moštvi spet izravnali in igra je postala bolj živahna. Oba napada pa sta se ves čas zaman trudila, da bi spravila žogo med drogeve.

Tekmo je sodil g. Skalar iz Ljubljane točno in objektivno.

V predtekmi je mladina Jugoslavije igrala z mladino Atletikov neodločeno 3:3 (2:1), tudi za prvenstvo.

Ostalo prvenstvo

LJUBLJANA: II. RAZRED: Grafika : Adria 3 : 0 p. f., Slavija : Moste 3 : 1. JUNIORSKO PRVENSTVO: Ljubljana : Moste 7 : 0, Svoboda : Korotan 3 : 0, Reka : Hermes 2 : 2, Mars : Jadran 3 : 0.

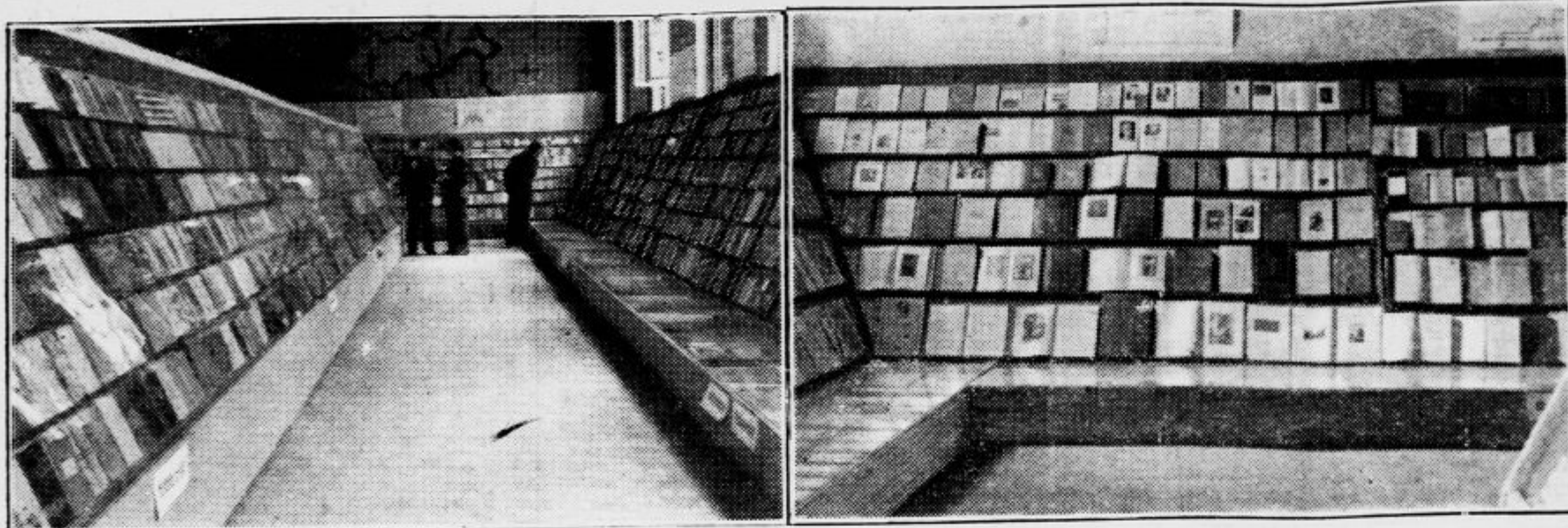
Dr. Gregorin zopet imenovan za senatorja

Beograd, 9. okt. AA. Z ukazom kr. namestnikov je bil na predlog ministrskega predsednika imenovan za senatorja dr. Gustav Gregorin, bivši senator iz Ljubljane.

Odlikovanje budimpeštanskega poslanika

Dva razveseljiva kulturna uspeha

Rekordni obisk na razstavi slovenske knjige — Uspešen zaključek Kalinove razstave

Pogled na del velike razstave — Desno: Oddelek knjig za umetnost in zgodovino po svoji obsežnosti dokazuje, da smo tudi o teh vedah izdali veliko število knjig in revij

Ljubljana, 9. oktobra. Glede obiska razstave slovenske knjige v teh 20 letih svobode in pa kolektivne razstave akad. kiparja Borisa Kalina, bi lahko rekli, da so ljubljanci v resnici kulturni ljudje, ki imajo nekaj smisla za umetnost in duha. V dvorano Trgovskega doma je bil vse te dni in tudi danes tolikšen navale, da gledalec, ki bi se hotel posvetiti malo globljemu, intenzivnejšemu študiju razstavljenega gradiva, kar ni mogel priti na svoj račun. Vse kaže, bo treba razstavo podaljšati, da bodo mogli blizu tudi številni ljubitelji, ki jih je gneča doslej odvrnila. Ob tako hrupnem uspehu te prve

zgodovinske razstave bi si iskren spoštovalec naše literarne tvorbe želel samo, da bi se v enaki meri, kakor se je pri tej priliki na zunaj manifestiralo zanimanje za naše slovstvo, poglobili in poživeli tudi notranji odnosi med knjigo, pisateljem in občinstvom. V Jakopičevem paviljonu je akad. kipar Boris Kalin danes zaključil kolektivno razstavo, ki je bila prav tako deležna obiska, kakršnega še ni doživela domača likovna prireditelj pri nas. V teh dneh je obiskalo paviljon blizu 2000 ljudi, od tega okrog 1200 posameznih ljubiteljev umetnosti, ostalo pa šolska mladina, ki je prišla pod vodstvom svojih profesorjev.

Tolikšnega odziva smo lahko veseli predvsem zavrlo tega, ker so umetniške prireditve že same po sebi zveza ne z velikimi gmotnimi stroški, da ne računamo ogromnih investicij v delu in materialu, ki jih mora umetnik v svojo razstavo založiti. Pri tako velikem obisku bi človek sicer pričakoval, da se bo — zlasti ob tako veliki in mnogovrstni izbiri del — oglasilo nekaj več kupcev, a čas tudi po razstavi še ni zamujen. Ko akad. kiparju Borisu Kalinu čestitamo k njegovemu uspehu, hkratu iskreno želimo, da bi njegov zgled dal nekaj žive pobude vsem našim kiparjem in slikarjem.

Ljubljanska policija ima opravka z zagnanim tihotapcem saharina in denarja

Ljubljana, 9. oktobra.

V splošnem so imeli na kriminalnem oddelku današnje nedelje le malo opravka, a poleg manjših, običajnih primerov, kakršne prinaša skoraj vsak teden, jim je dala največ dela ena Antona Kosmača alias Franceta Hleščarja, ki je bil že v četrtek okrog polnoči aretiran na Bleiweisovi cesti. Njegova prigoda je zelo zanimiva, da je kriminalni oddelk ne bo mogel še izlepa razvozlati. Vsekakor gre za tihotapstvo saharina ali tihotapstvo valut.

Službujoči stražnik je v četrtek malo pred polnočjo ustavil na cesti sumljivega moža, ki je imel na kolesu staro evidenčno tablico. Ko ga je vprašal, od kod in kako, se je izkazalo, da je brez dokumentov. Povabil ga je na stražnico, a ko so ga preiskali, so prišli do presenetljive najdbe: kilogram saharina za srajco in po žepih, v listnici pa nekaj nad 6.000 din. Na vprašanje, od kod mu prevečeno blago in denar, ni vedel dati pravega odgovora, a ni vedel niti navesti vsote, ki jo je nosil s seboj. Povprašan po osebnih podatkih, se je predstavil kot 42letni brezposelni delavec Anton Kosmač iz Vaš pri Medvodah. Nato pa je pripovedoval zgodbo, kakršno morajo na policiji ob podobnih primerih poslušati stokrat in stokrat. Dne 30. septembra popoldne, da je pred Zorčevce gostilno v Kranju od nekoga, ki ga pobliže ne pozna, a o katerem ve, da je iz Trčiča doma in mu je Ivan ime, kupil 10 kg saharina za 4.500 din. V četrtek zvečer je nato imel na Brezovici sestanek z nekim Francetom iz Logatca, ki mu je oddal 5 kg blaga za 5000 din. S tem Logatčanom se je bil že pred kakšnimi 14 dnevi srečal v Ljubljani, da sta se domenila za kupčijo in sestanek.

Na policiji njegovi pripovedi niso verjeli, zlasti še, ker se je izprva izgovarjal, da je denar dobil od nekoga Franceta Dolinarja v Vašah. Posebno pozornost pa je vzbudila evidenčna tablica na kolesu, ki nosi številko 2-152.216-16. Policija je s povpraševanjem pri pristojnih uradih kmalu ugotovila, da je to številko nosila evidenčna tablica kolesa, ki ga je bil svoj čas prijavil pri sresnem načelnstvu za ljubljansko okoličino Miha Anžič iz Matene v izjanski občini. Ko je Kosmač opazil, da bo ta nesrečna tablica pomagala razkrinkati njegovo identiteto, je na lepem popolnoma spremenil svoje navedbe. Dejal je, da se v resnici piše Francet Hleščar, da je rojen leta 1895, delavec brez posla, poročen, pristojen v Trboje pri Smedniku, a da že 10 let biva v neki vasi pri St. Vidu ob Glini na Koroskem. Od tam je v četrtek prišel čez Ljubelj v Jugoslavijo, da po naročilu trgovskega zastopnika Josipa Kende, ki biva na Beljaški cesti 72 v Celovcu, nakupi nekaj nemških mark, ki se pod roko dobe pri nas mnogo pod tečajem. Kenda mu je tudi izročil 6.200 din v naši valuti. Preko Trčiča je prišel v Kranj in tu je na trgu vprašal nekoga, kje bi se marke dobile za ugoden kup. Ta mu je povedal, da bo v Kranju težko kaj, a da ji hbo v Ljubljani najbrž izalaha dobil. A ko sta se že zapletla v pomenek, mu je mož ponudil na prodaj kilogram saharina, ki so ga pozneje našli pri njem, za 450 din. S kolesom se je peljal do Ljubljane, kamor je prispel okrog 18. Blizu mitnice na Trčičski cesti je poizvedoval, kje bi lahko dobro opravil oboje, prodajo saharina in nakup nemških mark. A vse prizadevanje je bilo zaman. Ko se je s kolesom vračal po Bleiweisovi cesti, je bil aretiran.

Drobci ameriškega humora

SKRIVNOSTEN NAPIS.

Na vrata obednice neke cerkvene gimnazije je napisal dijak citat iz svetega pisma: Jezus Sirah, kapit. 31, vrsta 13. Gimnazijski predstojnik je bil radoveden, kaj pomeni označba in je hitro poiskal označeno mesto v svetem pismu. Z dolгим nosom je bral: »In ne smete biti prepričani, da se tukaj do sitga najeste.«

RACUNSKA UGANKA.

Dva Američana se vozita čez prerijsko v vlažnem pacifične železnice. Po prerijski dirja velika čreda bivolov. Vsi potniki se preračajo o številu bivolov. Čez trenutke reče Američan sopotniku: »Tri sto šestdeset in osem.« — »Kako ste pa to dognali?« — »Čisto enostavno. Preštel sem jim noge in sem potem to delil s štirimi.«

PRIPOVEDKA STRICA TOMA.

»Well, ko sem bil mlad, sem tudi nekoč peš opravljal 40 km dolgo pot. Takrat sem šel v Kolorado okoli tistega nesramnega šerifa (sodnika) Tranchota.« — »In nazaj, štrikeš, si šel spet peš?« — »Ne, ne, nazaj me je pripeljal avtomobil reševalne postaje.«

DVA OPTIMISTA.

V celihi moške kaznilnice sedita dva kaznenca. Prvega aprila reče prvi drugemu: »Zdajle bi potrebovala basovske note.« — »Ne čvekaj, kaj bi z njimi počela?« — »I nu, imela bi basovski ključ in bi z njim lahko celico odprla.«

ZGODILO SE JE L. 1938.

Sodnik: Revizija vašega procesa je pokazala, da ste bili, g. Anton Zalost, po ne dolžnem obsojeni. Kakor hitro povrnite stroške za prehrano in stanovanje, ki ste jo po krivici prejeli celih osem let, lahko kaznilnico takoj zapustite!

POGODBA NA VELIKO.

Ameriški založnik All je sklenil s pisateljem detektivskih romanov Smithom pogodbo za roman s 120 nadaljevanji za svoj

list »Texas Herald«. Dogovorila sta se za nagrado 5 dolarjev za vsakega mrtveca. Do petdesetega nadaljevanja se je posrečilo pisatelju spraviti s sveta že sto ljudi in petdeseto nadaljevanje je zaključil stavek: »Veracruz je bila s svojimi dva tisoč potniki gotovo največja ladja sveta.« — »Ko je založnik to prebral, je postal pisatelju brzojavko: »Smith, če pustite v dva in petdesetem nadaljevanju ladjo potopiti, dam za vse mrtvece samo dvesto dolarjev!«

IZ SOLE.

»Reci mi, Cvetko, če stane srečka razredne loterije 400 din, koliko stane četrtinka?« — »Cvetko: »Gospod učitelj, to zavisi od tega, kakšno vino naročiva.«

POMOTA.

Pozna noč. Gasilci trobijo. Sara se zbudi in reče Izaku: »Izak, oni trobijo.« Izak odvrne užaljeno: Od kodaj me pa onikaš, Sara?«

CITAT IZ ROMANA.

»Muha je hermafrodit — nadleguje gospode in gospe.« V Ljubljani 25. IV. 38.

NASVETI ZA VSAKEGA.

V. v. S.: Kaj naj storite? Če je vaš stari oče padel pred fedni z okna na cesto in se sedaj ne kaže znakov življenja, potem je že čas, da pokličete zdravnika. Seveda, časih tudi dieta mnogo pomaga.

Z. v. L.: Venera. Neredi vam kazimo razpoloženje, toda vaše mere se od Venerinih mer mnogo razlikujejo. Glavna razlika je okoli pasa, kjer, kar pisete, merite 179 cm. Pa tudi po teži je razlika velika, saj tehtate 136 kg. So pa seveda še mnogo težje žene.

P. v. L.: Dosmrtna ječa. Kazen dosmrtna ječa se vam na pritožbo lahko spremeni na teden dni obveznega čitanja »katoliških dnevnikov«.

X. v. Z.: Ljudomil. Da imate srce na pravem mestu, najbolje dokazate, če si date napraviti rentgenovo sliko.

Zagonetko evidenčne številke je razložil tako, da je kolo njegovo in se je že s Koroskega pripeljal z njim. Mimogrede pa se je oglašil pri svojem svaku v Goricanah, kjer je za omaro v kuhinji našel tablico, ki jo je bil svak zdavnaj nekoč zavrgel. Moški, od katerega je dobil saharin, je po njegovem opisu okrog 35 let star, visoke, vitke postave, podolgovatega obraza, svetlih las in pristrizanih brkov, oblečen pa je bil v sivkasto obleko, črne nizke čevlje in sivkast klobuk. Policija bo morala zdaj poiskati zveze z Medvodami, Smednikom, St. Vidom ob Glini in Celovcem, da razbere resnico.

Smrt viteza Karagjorgjeve zvezde

Šoštanj, 9. oktobra. V zdravilišču Topolšici pri Šoštanju je umrl upokojeni brigadni general Pantelija Gjukić, vitez Karagjorgjeve zvezde z meči. General Gjukić je bil eden izmed najmarcantnejših mož v naši generaliteti, sloveč po svojih junaških in plemenitih rodoljubij.

Rodil se je 18. maja 1880 v Užicu kot sin uglednega trgovca. Doma je tudi študiral realno, vojno akademijo v Beogradu pa je zapustil 1899 kot podporočnik. Služboval je pri artiljeriji in je sodeloval pri obeh balkanskih vojnah kakor tudi v svetovni vihr in je bil večkrat ranjen, zlasti pa je trpel na umiku čez Albanijo. Priboril si je poleg Karagjorgjeve zvezde še celo vrsto domačih in tujih odlikovanj. Po vojni je bil na raznih važnih poveljstvih mestih, tako tudi v Boki Kotorski. V generala je bil povišan leta 1925. Lani je moral zaradi bolezni v pokoj. Žal je tudi pri nas zaradi iskal leka. Pokopali so ga danes popoldne v Beogradu. Zapustil je mater, vdovo in šest hčerk.

V spanju si je z lovskim nožem prepral trebuh

Banja Luka, 9. oktobra. Iz vasi Anšova nedaleč od Prijedorja poročajo o nenavadni tragediji. Kmet Peter Radojičić si je v spanju z velikim lovskim nožem razparal trebuh in je v največjih mukah izdihnil.

Peter je imel navado, da je vsak večer položil k postelji svoj lovski nož. Bil je bojazljiv in se je zlasti bal nočnega napada tatov ali razbojnikov. Usodno noč okrog 2. jutraj se je iz njegove sobe začulo ječanje in vzdihovanje. Ko so hiteli pogledati,

nil desnega žepa njegove suknje. Po bliskovito je segel tja in prijel za neko roko. Zgrabil jo je s svojo široko dlanjo in stisnil kakor prmož. Roka je bila trda in koščena. Poskusila je nekolikokrat, da bi se osvobodila. Potem pa je opustila vsak nadaljnji poskus. Parelli se ni ganil, kakor da se ni nič zgodilo. Od samega dolgega časa je ogledoval reklame na oknih. Niti ozrl se ni, samo zdaj pa zdaj je krepkeje stisnil pest. Prav dvoma je stala za njim njegova žrtev prav tako negibno kakor on in stokala molče od bolesti in strahu, pri čemer je upala, da se bo mož z železno pestjo zadovoljil z njeno zasluženim kaznjem in je ne bo predal policiji. Zato se ni ganila in Parelli ji je stiskal roko, ne da bi kolikaj popustil.

Voz se je počasi praznil. Lastnik ujete roke se je kakor po naključju oprl na Parellija, da bi ne padel. Parelli je pozdravil nekoga znanca in dejal: »Oprostite, da vam dam levico. Nič ni, čisto nič! Samo urezal sem se malo. No, kaj takega se lahko pripeti! Človek ni nikdar dovolj oprezen! To je res!« — Stisnil je pri tem roko še silneje. Naposled je čutil, da mu desnica krčevato drveni, zato je počasi popuščal in takoj se je trda koščena roka rešila njegove železne pesti. Zagledal je žeparja šele v trenutku, ko je ta skočil z voza.

Bil je droben, suhljat mož s sivim umazanim klobukom. Voz se je ustavil. »Poglejte tega lopova,« je dejal Parelli. Nenadno je čutil, da se je nekoč dotak-

dat, so bili domači priče grozotnega prizora. Na postelji je ležal Peter, z nožem v globoko razparanem trebuhu. Peter je mogel le še izpovedati: »Sanjalo se mi je, da so me prijatelji prisilili, naj si zabodem lovski nož v trebuh.«

Kmalu nato je bil siromak rešen trpljenja.

Samo še danes si lahko ogledate globoko filmsko umetnino **VELIKE NOROSTI** Paula Wesely — Rudolf Forster Kino Matica 21-24 ob 16., 19. in 21.

Pravda zaradi mačke

To se je zgodilo v Angliji. Pred mirovnega sodnika v grofiji Chelsei je bil poklican John Sampers, obtožen, da je ubil sosedu mačko. Kakor vemo, je puritanski sentimentalizem Angležev ustvaril mnogo posebnih zakonov — med njimi nekaj prav zelo ostrih — za varstvo živali. V našem primeru je bil sodnik strog možak in je obsodil mačjege ubijalca na mesec dni strogega zapora, na povrnitev škode in sodnih stroškov.

Ko je bilo vse urejeno in obsodba smatrana za neovrgljivo, se mahoma oglašali Sampersov zagovornik in napade razsodbo kot nezakonito. Nastal je veliki justični škandal. Zagovornik je hladnokrvno dejal: »Zelo obžalujem, a mi ne moremo sprejeti sodbe, ker jo smatramo za nezakonito. Resnica je pač, Vaša milost, da imamo zakone, ki strogo kaznujejo mučnice živali, toda za mačke je izjema. V letu 1000 je bil sprejet in objavljen kraljevi edikt, ki določa, da se oni, ki mačko namenoma ubije, kaznuje z globo enega penija. To globo sme sodnik povišati na dva penija, ako je bila mačka last — kraljeve hiše. Edikt ni bil nikoli preklican in je torej še vedno v veljavi. Moj klient more biti potemtakem obsojen na globo enega samega penija.« Strmeči sodnik je dejal, da bo za vedno premešil. In zgodilo se je naposled, da je zmagal advokat.

Jakoba Tratnika je roparski morilec zavratno umoril in vrgel v Savinjo

Celje, 9. oktobra.

Celje in okolica že dolgo ne pomnita kakega težjega zločina, najmanj pa roparskega umora. Danes pa je tak zločin razburil vse prebivalstvo. Včeraj smo poročali, da je okrog 10. dopoldne prinesla Savinja od levškega mostu k mestni gramoznici v Medlogu moško truplo. Delavci, zaposleni v gramoznici, so spravili truplo na breg in obvestili policijo. Prišla sta mestni fizik dr. Podpečan in vodja kriminalnega oddelka mestne policije, nadzornik g. Zavec. V mrtvecu so spoznali 55letnega bivšega posestnika Jakoba Tratnika iz Osenca pri Celju. Tratnik je imel na glavi pet globokih ran in sicer prebito lobanjo ter rane tik nad čelom, na temenu, desno pod temenom in še 4 cm dolgo rano. Bil je bos in brez suknjice.

Tratnik je prodajal suho robo gospodinjstvom, hodil je od vasi do vasi oprtan s tovorom. Med ljudmi je krožila govorica, da ima mož nekaj pod palcem. Njegove

poškodbe in pa dejstvo, da niso našli pri njem nobenega denarja, je takoj vzbudilo sum, da je najbrž storjal žrtve zločina. Samomor bi bil skoraj izključen, v počev bi prišel kvečjemu le nesrečen padec. Zaradi tega so oblastva odredila raztelesenje trupa, ki je bilo danes opravljeno na okoliškem pokopališču.

Preiskava in obdukcija sta pokazali, da so imela oblastva prav in da je nesrečni Tratnik nedvomno postal žrtev zločina. Sodno-zdravniška komisija je ugotovila, da izvirajo udarci od topega predmeta. Blizu mostu čez Savinjo v Levcu pri Celju, nedaleč od gramoznice, so odkrili tudi mesto, kjer je bil Tratnik napaden, umorjen in očitno tudi oropan. Podli zločinca je nesrečnega Tratnika zavratno napadel, pobil na tla in ga oropal, nato pa truplo zavlekel v Savinjo, hoteč na ta način zabrisati sledove svojega zločina. Oblastva so podlemu zločincu že na sledi in je upati, da bo zločin, ki je povzročil nemalo razburjenja, prav kmalu pojasnjen.

Odlični jubilejni koncert grafikov

Ljubljana, 9. oktobra. V franciškanski dvorani so priredili dopoldne Grafiki odlično uspel koncert, na katerem je sodeloval moški zbor ljubljanskih in moški zbor mariborskih grafikov, ter salonski orkester ljubljanskih grafikov, povabljeni pa so bili tudi grafiki mandolinisti in gitaristi iz Zagreba. Jubilejni koncert je bil uvod v proslavo sedemdesetletnice organizacije grafikov in bodo zbori priredili enake koncerte tudi po drugih krajih Slovenije.

Muzikalni ljubljanci, ki vidijo v moškem zboru Grafike enega najboljših ljubljanskih pevskih zborov in poznajo tudi dobro kvaliteto salonskega orkestra, so do kraja zasedli dvorano. Z zanimanjem so pričakovali zlasti tudi zagrebški svojevredni orkester, ki je znan kot eden najodličnejših stanovskih zborov na Balkanu. Moški zbor ljubljanskih Grafike je zapel najprej Kosjevo »Geslo« in Vodopivčovo »Zeljarsko«, ki je zlasti bila sprejeta z živahnim odobravanjem, ter Jerebovo »V jutro pomladno z menoj«. Dirigiral je g. Danilo Cerer, kot odlični baritonist pa se je ponovno izkazal g. Vinko Plevel.

Dasi so bile točke Zagrebčanov skoraj malce predolge, — igrali so Sartorijevo »Himno mandolinistov«, Donizettijevo »Lu-

cia di Lammermoore«, Kehlerjevo »V carstvu tonov« in Marengovo »Sinovi Gutenberg« — so vzbudile med poslušalci zasluženjo pozornost in so žele prav lepo priznati. Dirigiral je g. Ante Vranič.

Mariborska Grafika, ki ima zlasti dobre grafičarje, je zabela pod taktiko g. Vinka Živka Odakova, »Nina og Nina«, Foersterjevo »Razbita čaša« in Vrabčevu Ubaldinu »Snoči me dekle je vprašalo«. Grafični orkester, ki so ga ljubljanci doslej že večkrat slišali in si je pridobil že velik sloves, je igral Beethovnovogo »Egmonta«, Smetanov koncertni valček in Dvořakov Slovanski ples št. 8. Dirigiral je g. Vinko Žizmund.

Nazadnje je zapel se ljubljanski moški zbor Prelovočev »Oj nageljni rdeči« in Foersterjevo »Spaka«. Koncert je bil vsekakor lepa kulturna prireditev, ki je posebno učinkovito in vsestransko pokazala resna prizadevanja grafičarjev.

Dež! Gripi! PRIJELI! DOKOLIKOL V VSEH LEKARNAH Reg. br. 15426/38

Železna pest

Mario Parelli, silen hrust širokih prs in ramen, je imel mišičaste, velike roke, ki so grozile zmleti vse, kar jim je bilo napoti. Parelli je ljubil svojo moč in bil nanjo skoro tako ponosen kakor na svoj mehki in zvonič glas. Včasih je na odru, ko so iz njegovega blagoslovljenega tenorskega grla kipele topli glasovi, stiskal svojim soglasicem roke tako krepko, da so pozabili, kdaj naj vpadajo. V družbi je rad trl orehe. Pograbil jih je polno prgišče, potem jih je počasi stisnil s prsti in že je smehljaje ponudil svoji dami kup lupin in jedrc. Nekoč je baje ob zgodnji uri izpustil iz tlaka ulično svetilko. Mnogi sicer trde, da je to bajka, drugi pa pravijo, da Parelli ni izpustil svetilke, ampak plakatno soho. Najsiho tako ali tako, tudi za takega hrusta, kakršen je Parelli, se nam zdi to precej naporno delo.

Nekega dne je stal Parelli na postajališču cestne železnice in čakal štiriinpetdesetko. Lilo je. Ljudje so se gnetli v vozovih in na postajališčih so brezobzirno stopali drugim na prste. Naposled je privozila štiriinpetdesetka. Parelli se je pretil skozi gnečo in stopil med kletvicami drugih na ploščad. Tam se je stisnil v kot. Voz je zanašalo in potniki so se nagibali zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Parelli se je razkoračil in stal kakor skala. Časih se je kak sosed oprl nanj, toda na najbližjem ovinku ga je spet zaneslo na drugo stran. Parelli je stal kakor skala.

Nenadno je čutil, da se je nekoč dotak-

znanu. »Hotel me je okraati. Prijel pa sem ga za roko in jo stisnil kakor prmož. Saj poznate mojo moč, kaj? Če bi takega človeka zaprl, bi mu to ne pomagalo dosti, toda taka lekcijska, kakršna je bila moja, ga bo brez dvoma poboljšala.«

Gledala sta za žeparjem. Mahal je z odrevenelo desnico in iztegoval prste, da bi jih spet ozvil. Držal se je hudo in vedno iznova je trepil za oteklimi prsti.

Voz se je odpeljal dalje. Smejoč se, je Parelli pomahal lopovu z roko. Ta je še enkrat iztegnil prste svoje desnice, potem pa je tudi pomahal — z levico.

Držal je v njej Parellijevo rdečo listnico. (J. Lentz — Bt.)

Zemljič Elizabeta roj. DUH

Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek 10. oktobra ob 4. uri pop. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor-Pobrežje, 9. oktobra 1938.

Zalujoči soprog ter rodbini **DUH in FURMAN**